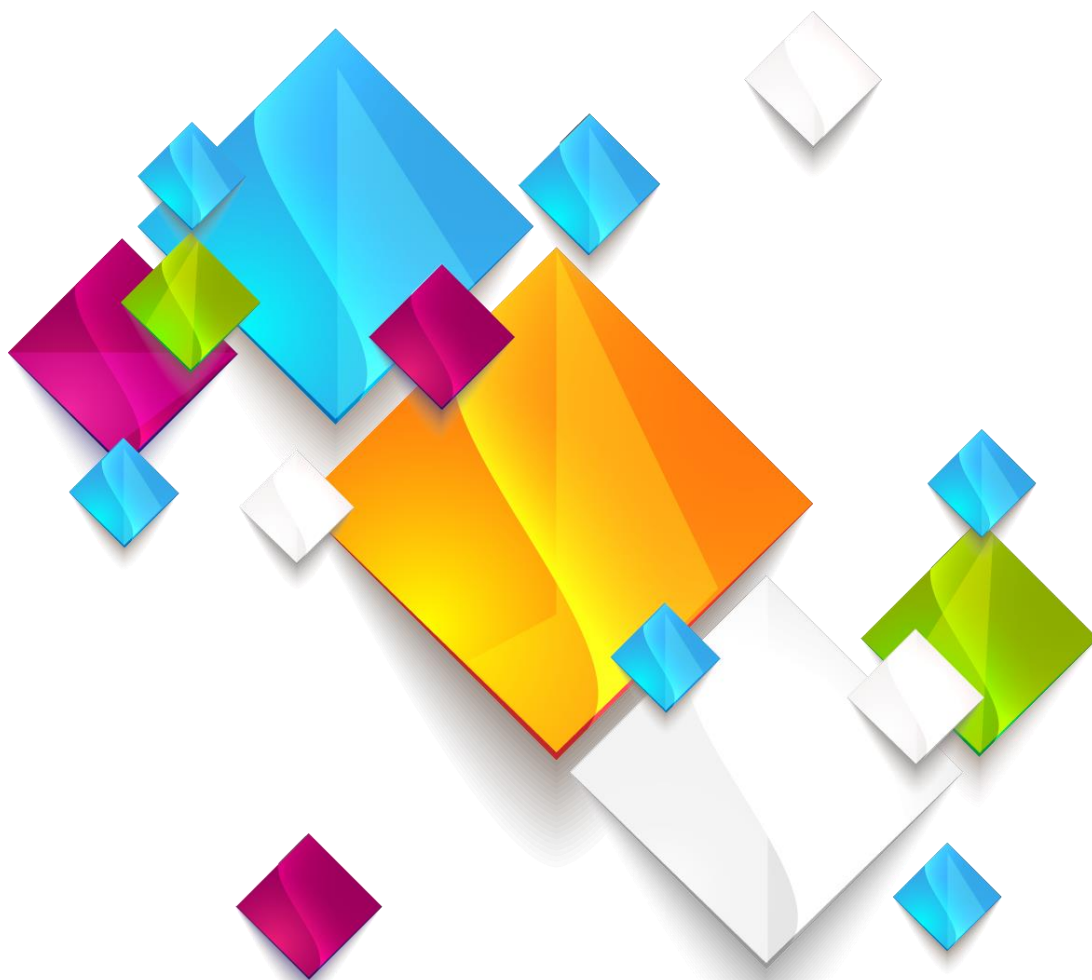

RAPORT

referitor la propunerile de îmbunătățire a cadrului
normativ și metodologic privind măsurile
de natura ajutorului de stat

RAPORT

referitor la propunerile de îmbunătățire a cadrului
normativ și metodologic privind măsurile
de natura ajutorului de stat

Denumire și adresă beneficiar:

Ministerul Finanțelor Publice

Bd. Libertății nr. 16, Sector 5, București,
ROMÂNIA

Tel.: 021.319.97.59

Fax: 021.319.97.41

Denumire și adresă Consultant:

SC ACZ Consulting SRL

Str. Ștefan Velovan bl. 23A, ap. 12,
Craiova, Dolj

Tel./Fax: 0351.44.20.44

Echipa care a elaborat studiul:

Andrea FLORIA - Coordonator de echipă / Expert cheie 1

Roxana DIACONU - Expert cheie 2

Cristina COJOACĂ - Expert cheie 3

Experți non-cheie:

Rebeca NISTOR

Corina FOLESCU

Tiberiu NIȚU

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

CUPRINS

LISTĂ DE ACRONIME	4
INTRODUCERE	5
Contextul și scopul elaborării Raportului referitor la propunerile de îmbunătățire a cadrului normativ și metodologic privind măsurile de natura ajutorului de stat	5
Structura raportului	6
1. PREZENTAREA METODOLOGIEI UTILIZATE ÎN ELABORAREA RAPORTULUI	7
2. PREZENTAREA CADRULUI LEGAL EUROPEAN ȘI NAȚIONAL CARE REGLEMENTEAZĂ MĂSURILE DE NATURA AJUTORULUI DE STAT DIN PERIOADA 2007-2017	8
2.1. Prezentarea cadrului legal la nivel european care reglementează măsurile de ajutor de stat administrate de către MFP în perioada 2007-2017	8
2.2. Prezentarea cadrului legal la nivel național care reglementează măsurile de natura ajutorului de stat din perioada 2007-2017	11
3. ANALIZA COMPARATIVĂ A SCHEMELOR DE AJUTOR DE STAT IMPLEMENTATE DE MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE ÎN PERIOADA 2007-2017, ÎN FUNCȚIE DE TIPUL DE CHELTUIALĂ ELIGIBILĂ	14
3.1. Identificarea și prezentarea schemelor de ajutor de stat implementate de Ministerul Finanțelor Publice în perioada 2007-2017, care au ca scop dezvoltarea regională prin realizarea de investiții.....	14
3.2. Analiza mecanismelor de implementare. Analiza instrumentelor de informare și implementare a măsurilor de sprijin de natura ajutorului de stat acordate de Ministerul Finanțelor Publice (manual, ghid, site etc.)	25
3.3. Identificarea și prezentarea schemelor de ajutor de stat implementate de Ministerul Finanțelor Publice în perioada 2007-2017, care au ca scop dezvoltarea regională prin crearea de locuri de muncă	38
3.4. Analiza mecanismelor de implementare. Analiza instrumentelor de informare și implementare a măsurilor de sprijin de natura ajutorului de stat acordate de Ministerul Finanțelor Publice (manual, ghid, site etc.)	46
4. ANALIZA EXEMPLELOR RELEVANTE DE BUNE PRACTICI LA NIVEL EUROPEAN	56
5. CONCLUZII ALE ANALIZEI CADRULUI NORMATIV ȘI METODOLOGIC ÎN URMA DEZBATERII CU MEDIUL DE AFACERI	69
6. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	72
SURSE CONSULTATE	80

Listă de acronime

Acronim	Denumire completă
ANAF	Agenția Națională de Administrare Fiscală
CE	Comisia Europeană
DGAS	Direcția Generală Ajutor de Stat
DGRFP	Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice
FESI	Fonduri Europene Structurale și de Investiții
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FSE	Fondul Social European
GBER	General Block Exemption Regulation/Regulamentul General de Excepție pe Categori
HG	Hotărârea Guvernului
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
ITC	Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor
MFP	Ministerul Finanțelor Publice
OUG	Ordonanță de urgență a Guvernului
POCA	Programul Operațional Capacitate Administrativă
POSCCE	Programul Operațional Sectorial Creșterea Capacității Administrative
RegAS	Registrul Ajutoarelor de Stat
SCAP	Strategia pentru Consolidarea Administrației Publice
SIDOC	Program informatic de înregistrare și urmărire a documentelor
TFUE	Tratatul de Funcționare al Uniunii Europene
TVA	Taxă pe Valoare Adăugată
UE	Uniunea Europeană

Introducere

Contextul și scopul elaborării Raportului referitor la propunerile de îmbunătățire a cadrului normativ și metodologic privind măsurile de natura ajutorului de stat

Ministerul Finanțelor Publice administrează scheme de ajutor de stat având ca obiectiv dezvoltarea regională, urmărind în principal:

- susținerea acelor proiecte de investiții de mare anvergură, cu importante efecte în economie, orientate spre sectoare de activitate de vârf care pot constitui o sursă a unui transfer de tehnologie semnificativ;
- favorizarea extinderii și diversificării activităților economice ale întreprinderilor situate în regiunile cel mai puțin favorizate;
- stimularea creării de locuri de muncă cu înaltă calificare, prin realizarea de investiții care utilizează tehnologii avansate sau care conduc la realizarea de produse inovative;
- obținerea unui efect multiplicator în economie, prin antrenarea și a altor investiții conexe și dezvoltarea furnizorilor locali de produse și servicii.

Pentru înțelegerea efectelor și rezultatelor măsurilor de ajutor de stat asupra dezvoltării regionale, în luna octombrie 2018 a fost realizat un Studiu de impact privind ajutoarele de stat acordate de Ministerul Finanțelor Publice în perioada 2007-2014, care a avut rolul de a analiza eficacitatea, eficiența și impactul schemelor de ajutor de stat. În baza analizei efectuate, studiul de impact a formulat concluzii și recomandări care pot fi utile pentru viitoarele scheme de ajutor de stat lansate și care au fost structurate în baza a 3 criterii de evaluare: relevanță la nivel procedural, relevanță la nivel macroeconomic, relevanță la nivelul întreprinderilor.

Concluziile și rezultatele studiului de impact realizat pentru Ministerul Finanțelor Publice sunt valorificate pentru consolidarea analizei efectuate pentru elaborarea prezentului Raport referitor la propunerile de îmbunătățire a cadrului normativ și metodologic privind măsurile de natura ajutorului de stat. Scopul acestui raport este de identificare a unor soluții de flexibilizare a cadrului normativ și metodologic, precum și de eliminare a barierelor din sistemul decizional, organizatoric și informațional.

Documentarea pentru raport are în vedere cadrul normativ general care reglementează acordarea ajutorului de stat la nivel național și european, actele normative de instituire a măsurilor de ajutor de stat implementate de minister, exemple de bune practici identificate la nivel european, precum și cadrul metodologic privind schemele de ajutor de stat (ghid, manual, site).

Atât *Studiul de impact privind ajutoarele de stat acordate de Ministerul Finanțelor Publice în perioada 2007-2014*, cât și *Raportul referitor la propunerile de îmbunătățire a cadrului normativ și metodologic privind măsurile de natura ajutorului de stat* sunt elaborate în cadrul proiectului aprobat spre finanțare cu titlul „Întărirea capacității administrative a Ministerului Finanțelor Publice în implementarea măsurilor de sprijin de natura ajutorului de stat”, asistența comunitară nerambursabilă fiind asigurată din Fondul Social European (FSE) prin Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA), Axa prioritară 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente, obiectivul specific 1.1: Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri, în concordanță cu SCAP.

Pe parcursul activităților de evaluare desfășurate, echipa de experți a utilizat metode și tehnici de analiză calitativă și cantitativă, ce au fundamentat constatările cu privire la cadrul normativ și metodologic și au permis dezvoltarea concluziilor și a recomandărilor formulate la nivelul prezentului raport.

Structura raportului

Conținutul Raportului referitor la propunerile de îmbunătățire a cadrului normativ și metodologic privind măsurile de natura ajutorului de stat a fost definit conform cerințelor exprimate de Autoritatea Contractantă la nivelul documentației de atribuire, fiind detaliate, printre altele, informații privind:

- cadrul legal european și național care reglementează măsurile de natura ajutorului de stat, având în vedere informațiile utilizate la elaborarea studiului de impact;
- schemele de ajutor de stat implementate în perioada 2007-2017;
- instrumentele de informare și implementare a măsurilor de sprijin de natura ajutorului de stat acordate de Ministerul Finanțelor Publice (manual, ghid, site etc.);
- cadrul normativ și metodologic european aflat în vigoare, din perspectiva unor exemple de bune practici identificate la nivel european;
- dezbaterile organizate cu mediul de afaceri în vederea selectării celor mai bune propuneri de îmbunătățire a cadrului normativ și metodologic;
- propunerile de îmbunătățire a cadrului normativ și metodologic.

1. Prezentarea metodologiei utilizate în elaborarea raportului

Elaborarea Raportului referitor la propunerile de îmbunătățire a cadrului normativ și metodologic privind măsurile de natura ajutorului de stat a presupus utilizarea unei metodologii adecvate, bazată pe un mix optim de metode și tehnici de analiză: colectarea datelor/informațiilor, analiza cantitativă și analiza calitativă.

În vederea elaborării Raportului referitor la propunerile de îmbunătățire a cadrului normativ și metodologic privind măsurile de natura ajutorului de stat, s-a avut în vedere corelarea acestuia cu principalele documente legislative și strategice la nivel european și național relevante pentru perioada 2007-2017.

Abordarea metodologică propusă pentru Raportul referitor la propunerile de îmbunătățire a cadrului normativ și metodologic privind măsurile de natura ajutorului de stat este formată dintr-un mix de metode de analiză cantitativă și analiză calitativă a căror aplicare va garanta credibilitatea și acuratețea rezultatelor procesului de evaluare.

Astfel, pentru analiza cadrului normativ și metodologic privind măsurile de natura ajutorului de stat au fost utilizate următoarele metode:

Analiza de birou a constat în studierea atât a surselor directe, cât și a celor indirecte de informații, relevante pentru obiectul analizei (de exemplu, documente și date relevante furnizate de Ministerul Finanțelor Publice cu privire la schemele de ajutor de stat, ghid, manual, site etc.). Totodată, analiza de birou a reprezentat punctul de pornire al analizei cadrului normativ și metodologic în contextul acestui contract, această metodă fiind utilizată și pentru a proiecta detaliile specifice instrumentelor de analiză calitativă și/sau cantitativă utilizate în etapele ulterioare ale procesului de analiză a cadrului normativ și metodologic privind măsurile de natura ajutorului de stat. La nivelul prezentului raport, adițional față de analiza efectuată în cadrul studiului de impact, au fost luate în considerare și schemele de ajutor de stat instituite prin HG 807/2014 și HG 332/2014.

Analiza benchmarking a avut rolul de a compara cadrul normativ și metodologic al ajutoarelor de stat acordate de Ministerul Finanțelor Publice cu cel european aflat în vigoare, din perspectiva unor exemple de bune practici identificate la nivel european. Scopul utilizării acestui tip de analiză este acela de a consolida capacitatea de a înțelege rezultatele analizei statistice și calitative, prin furnizarea unor referințe externe și termeni de comparație.

Dezbaterea organizată cu mediul de afaceri a avut rolul de a valida concluziile și recomandările formulate în cadrul raportului și de a selecta cele mai bune propuneri de îmbunătățire a cadrului normativ și metodologic.

2. Prezentarea cadrului legal european și național care reglementează măsurile de natura ajutorului de stat din perioada 2007-2017

Domeniul ajutorului de stat este reglementat atât la nivel european, prin tratatele și regulamentele Uniunii Europene, cât și la nivel național, chiar dinainte de 1 ianuarie 2007, moment în care normele privind ajutorul de stat au fost preluate aproape în integralitate, mai ales în ceea ce privește cadrul legal care conduce spre autorizarea unui tip de ajutor de stat.

După aderarea României la Uniunea Europeană, legislația comunitară în domeniul ajutorului de stat prevalează asupra legislației naționale în acest domeniu și este direct aplicabilă în România. Cadrul legal la nivel european în domeniul ajutorului de stat este compus din prevederile Tratatului de Funcționare al Uniunii Europene (art. 107-109) și dintr-un set bine definit de regulamente, linii directoare, orientări comunitare, instrucțiuni și comunicări ale Comisiei Europene.

Prezentul capitol își propune să amintească contextul legislativ general de aplicare a cadrului legal european și național în domeniul ajutorului de stat (detaliile despre legislația aplicabilă domeniului ajutor de stat sunt furnizate în cadrul Studiului de impact privind ajutoarele de stat acordate de Ministerul Finanțelor Publice în perioada 2007-2014).

2.1. Prezentarea cadrului legal la nivel european care reglementează măsurile de ajutor de stat administrate de către MFP în perioada 2007-2017

Cadrul legal la nivel european care a stat la baza instituirii măsurilor de ajutor de stat administrate de către MFP în România este constituit, pe lângă prevederile Tratatului de Funcționare al Uniunii Europene, din:

- Liniile directoare privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2007-2013;
- Orientările privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2014-2020;
- Regulamentul CE nr. 800/2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare pentru perioada 2007-2013);
- Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare pentru perioada 2014-2020).

Liniile directoare privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2007-2013

Liniile directoare privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2007-2013 au avut ca scop stabilirea procedurilor, a condițiilor și a limitelor aplicabile statelor membre pentru adoptarea măsurilor de ajutor de stat care intră sub incidența dispozițiilor articolelor 87 alin. (3) lit. (a) și 87 alin. (3) lit. (c) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (ajutoare de stat regionale).

Prin aceste linii directoare, Comisia a introdus un nou instrument de ajutor, destinat încurajării înființării de întreprinderi mici în regiunile defavorizate, cu plafoane ale ajutorului diferențiate în funcție de regiuni. Domeniul de aplicare al acestor linii directoare a vizat toate sectoarele de activitate, cu excepția sectorului pescuitului, a industriei cărbunelui, a producției de produse agricole, industriei siderurgice și a fibrelor sintetice.

Liniile directoare sunt:

- Ajutoarele regionale pentru investiții;
- Ajutoarele pentru funcționare;
- Ajutoarele pentru întreprinderile mici nou create.

Modificări esențiale intervenite prin Liniile directoare privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2007-2013:

- introducerea unui nou instrument de ajutor, destinat înființării de întreprinderi mici în regiunile defavorizate.

Orientările privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2014-2020

În mod similar cu liniile directoare din perioada anterioară, Orientările privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2014-2020 stabilesc condițiile în care ajutoarele regionale pot fi considerate compatibile cu piața internă și criteriile de identificare a zonelor eligibile pentru acordarea de ajutoare regionale.

Principiile stabilite se aplică în toate sectoarele de activitate economică, excepție făcând sectorul pescuitului și acvaculturii, sectorul agricol și sectorul transporturilor, aeroporturile și sectorul energetic. De asemenea, ajutoarele regionale destinate sectorului siderurgic și sectorului fibrelor sintetice nu sunt considerate compatibile cu piața internă.

Pentru a redresa situația dificilă a mai multor state membre, Comisia a adaptat nivelul de acoperire demografică totală, stabilindu-l la 46,53% din populația UE-27.

Modificări esențiale intervenite prin Orientările privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2014-2020:

- un accent mai mare pus pe criteriile care trebuie îndeplinite pentru a demonstra compatibilitatea ajutoarelor regionale cu piața internă;
- excluderea sectorului transportului din domeniul de aplicare al ajutoarelor regionale;
- creșterea plafonului de acoperire demografică totală, de la 42% din populația UE-25/45,5% din populația UE-27 (conform Liniilor directoare privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2007-2013), la 46,53% din populația UE-27.

Regulamentul CE nr. 800/2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare)

Regulamentul Comisiei Europene nr. 800/2008 a luat naștere de la ideea de a unifica într-un singur instrument toate reglementările prelabile de exceptare, din motive de simplificare și pentru a asigura o monitorizare mai eficientă a ajutoarelor de către Comisie.

Regulamentul se aplică următoarelor categorii de ajutoare:

- ajutoare regionale;
- ajutoare acordate IMM-urilor pentru investiții și pentru ocuparea forței de muncă;
- ajutoare pentru înființarea de întreprinderi de către femeile antreprenor;
- ajutoare pentru protecția mediului;
- ajutoare pentru consultanță în favoarea IMM-urilor și pentru participarea IMM-urilor la târguri;
- ajutoare sub formă de capital de risc;
- ajutoare pentru cercetare, dezvoltare și inovare;
- ajutoare pentru formare;
- ajutoare pentru lucrătorii defavorizați sau cu handicap.

Regulamentul Comisiei Europene nr. 800/2008 mai stabilește, de asemenea, prevederile cu privire la intensitatea ajutorului și costurile eligibile, pragurile individuale de notificare, cumulul, efectul stimulat, transparența, monitorizarea, raportarea anuală, condițiile specifice aplicabile ajutoarelor pentru investiții.

Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare)¹

Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei înlocuiește anteriorul Regulament GBER (800/2008) și vizează perioada 2014-2020. Regulamentul își propune să permită o mai bună definire a priorităților în materie de activități de asigurare a respectării normelor privind ajutoarele de stat și o simplificare sporită și ar trebui să conducă la o mai mare

transparență, la o evaluare eficace și la controlul respectării normelor privind ajutoarele de stat la nivel național și la nivelul Uniunii, menținându-se competențele instituționale ale Comisiei și ale statelor membre.

Ajutoarele de stat în sensul articolului 107 alin. (1) din tratat, care nu se încadrează în domeniul de aplicare al acestui regulament, fac în continuare obiectul obligației de notificare prevăzute la art. 108 alin. (3) din tratat. Prezentul regulament nu exclude posibilitatea ca statele membre să notifice ajutoarele ale căror obiective corespund obiectivelor prevăzute de prezentul regulament.

În concluzie, Regulamentul definește criteriile generale, stabilește condițiile de compatibilitate și pune în aplicare cadrul comunitar pentru ajutoarele pentru întreprinderile mici și mijlocii, ajutoarele pentru cercetare și dezvoltare, ajutoarele pentru protecția mediului, ajutoarele pentru ocuparea forței de muncă și pentru formare, precum și ajutoarele care sunt conforme cu harta aprobată de către Comisie pentru fiecare stat membru pentru acordarea ajutoarelor regionale.

2.2. Prezentarea cadrului legal la nivel național care reglementează măsurile de natura ajutorului de stat din perioada 2007-2017

Ca urmare a aderării României la Uniunea Europeană, autoritățile române au procedat la ajustarea legislației naționale care reglementează, din punct de vedere procedural, pregătirea, acordarea, monitorizarea și controlul ajutoarelor de stat și/sau de minimis acordate în România. Un prim pas în acest proces l-a reprezentat modificarea procedurilor naționale în domeniul ajutorului de stat.

În continuare sunt prezentate foarte succint principalele prevederi stipulate prin OUG nr. 117/2006 și OUG nr. 77/2014, ca documente legislative reprezentative pentru cadrul legal național care reglementează măsurile de natura ajutorului de stat din perioada 2007-2017.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 117 din 21 decembrie 2006 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat

Scopul adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 117/2006 este acela de a reglementa procedurile naționale în materia ajutorului de stat, în vederea aplicării art. 87-89 din Tratatul de instituire a Comunității Europene și a legislației secundare adoptate în baza acestora. Conform OUG nr. 117/2006, ajutorul de stat nou supus obligației de notificare nu poate fi acordat decât după autorizarea acestuia de către Comisia Europeană sau după ce acesta este considerat a fi fost autorizat. Ajutorul de stat care nu este supus obligației de notificare poate fi acordat numai cu respectarea condițiilor prevăzute de reglementările în vigoare. Acordarea de măsuri de ajutor de stat impune autorităților publice elaborarea unor scheme de ajutor de stat sau ajutoare de stat individuale, care trebuie să prevadă cel puțin următoarele elemente: obiectivul, modalitatea acordării

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

ajutorului de stat, precum și cuantumul fondurilor alocate în acest scop din bugetul autorității publice centrale sau locale, în conformitate cu legislația în domeniu.

Un rol important în aplicarea și monitorizarea măsurilor de natura ajutorului de stat la nivel național îl deține Consiliul Concurenței, care îndeplinește rolul de autoritate națională de contact în raporturile dintre Comisia Europeană și autoritățile și instituțiile publice, alți furnizori de ajutor de stat și beneficiarii de ajutor de stat implicați în procedurile din domeniul ajutorului de stat.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77 din 3 decembrie 2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996

Scopul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014, cu modificările și completările ulterioare, este acela de a reglementa procedurile naționale din domeniul ajutorului de stat, în vederea aplicării prevederilor art. 106-109 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și a legislației secundare adoptate în baza acestora.

Principalele modificări introduse de noua reglementare față de prevederile OUG nr. 117/2006 vizează:

- introducerea unei secțiuni de definiții;
- modificarea procedurilor de avizare a măsurilor de ajutor;
- modificarea procedurilor naționale în domeniul serviciilor de interes economic general;
- stabilirea unor termene procedurale clare;
- întărirea atribuțiilor Consiliului Concurenței în domeniul monitorizării și controlului ajutoarelor de stat;
- clarificarea procedurilor privind recuperarea ajutoarelor ilegale sau utilizate în mod abuziv;
- prevederi privind specializarea instanțelor naționale cu competențe în domeniul ajutorului de stat;
- crearea cadrului legal general pentru asigurarea funcționării Registrului Ajutoarelor de Stat din România (RegAS).

OUG nr. 77/2014 prevede ca orice intenție de instituire a unei măsuri de ajutor de stat nouă să fie notificată Comisiei Europene în vederea autorizării, cu excepția cazului în care se prevede altfel în regulamentele Uniunii Europene adoptate în temeiul art. 108 din TFUE sau în temeiul altor dispoziții relevante din acesta. În vederea instituirii unei măsuri de ajutor de stat sau de minimis se vor realiza analize de oportunitate și se va impune inițiatorului/furnizorului, după caz, elaborarea, în condițiile legii, a unor acte normative sau administrative, prin care se instituie scheme de ajutor de stat sau de minimis sau ajutoare de stat individuale sau de minimis.

Pe lângă atribuțiile Consiliului Concurenței prevăzute prin OUG nr. 117/2006, conform prevederilor OUG nr. 77/2014, Consiliul Concurenței are rolul de a emite decizii de recuperare în cazul ajutoarelor de minimis, precum și de a iniția consultări cu Comisia Europeană și prenotificări având ca obiect proiecte de măsuri de sprijin susceptibile să reprezinte ajutor de stat, la cererea furnizorului/inițiatorului.

OUG nr. 77/2014 a prevăzut de asemenea instituirea registrului ajutoarelor de stat (RegAS), instrument prin care furnizorilor li se permite verificarea ex-ante a eligibilității potențialilor beneficiari de ajutoare de stat/de minimis prin accesarea unei baze de date actualizate permanent cu facilitățile acordate de către toate entitățile care acordă ajutoare în România, atât din fonduri naționale, cât și din fonduri comunitare.

3. Analiza comparativă a schemelor de ajutor de stat implementate de Ministerul Finanțelor Publice în perioada 2007-2017, în funcție de tipul de cheltuială eligibilă

3.1. Identificarea și prezentarea schemelor de ajutor de stat implementate de Ministerul Finanțelor Publice în perioada 2007-2017, care au ca scop dezvoltarea regională prin realizarea de investiții

Dintre schemele de ajutor de stat gestionate de către Ministerul Finanțelor Publice în perioada 2007-2017, având ca obiectiv dezvoltarea regională, cele care fac obiectul analizei sunt reglementate prin HG 1165/2007, HG 1680/2008, HG 797/2012, HG 332/2014 și HG 807/2014. Pentru fiecare schemă de ajutor de stat analizată în cadrul raportului sunt prezentate succint informații despre obiectivul acesteia, durata de implementare, grupul țintă, domeniul de aplicare, situații de exceptare, criteriile de eligibilitate și rezultatele obținute, informații care au fost preluate din sursele oficiale ale Ministerului Finanțelor Publice (website, baze de date provenite din sistemul de monitorizare).

De asemenea, pentru înțelegerea aspectelor legate de cadrul normativ și metodologic al măsurilor de natura ajutorului de stat, s-a avut în vedere realizarea unor analize comparative care au grupat schemele de ajutor de stat în funcție de cheltuielile eligibile, realizându-se o comparație între schemele lansate înainte de 2014 și cele instituite prin hotărâri ale guvernului începând din 2014. Prezentul capitol analizează comparativ schemele instituite prin HG 1165/2007 *pentru stimularea creșterii economice prin sprijinirea realizării de investiții, cu modificările și completările ulterioare* și prin HG 1680/2008 *pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat privind asigurarea dezvoltării economice durabile, cu modificările și completările ulterioare*, pe de o parte, și schema instituită prin HG 807/2014 *pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat având ca obiectiv stimularea investițiilor cu impact major în economie, cu modificările și completările ulterioare*, pe de altă parte.

În ceea ce privește schemele de ajutor de stat implementate de Ministerul Finanțelor Publice care au ca scop dezvoltarea regională prin realizarea de investiții, acestea prezintă caracteristici comune atât din perspectiva obiectivelor și principiilor generale, domeniilor de aplicare, cât și din perspectiva procedurilor de implementare, monitorizare și plată.

Cu toate acestea, din analiza efectuată au rezultat o serie de diferențe între schemele de ajutor de stat acordate de Ministerul Finanțelor Publice înainte de 2008 și schema de ajutor de stat instituită prin HG 807/2014, care sunt prezentate în continuare.

Criteria de analiză	HG nr. 1165/2007	HG nr. 1680/2008	HG nr. 807/2014	Analiză comparativă
Obiectiv și bază legală	<p>Dezvoltarea regională prin stimularea realizării de investiții și a creării de noi locuri de muncă</p> <p>Schema de ajutor de stat este exceptată de la obligația notificării Comisiei Europene, conform criteriilor prevăzute de Regulamentul Comisiei Europene nr. 1628/2006 privind aplicarea prevederilor articolelor 87 și 88 ale Tratatului CE ajutorului de stat regional pentru investiții, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L302/2006.</p>	<p>Dezvoltarea regională prin stimularea realizării de investiții și a creării de noi locuri de muncă</p> <p>Schema de ajutor de stat este exceptată de la obligația notificării către Comisia Europeană, conform criteriilor prevăzute de Regulamentul Comisiei Europene nr. 800/2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea art. 87 și 88 din tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L, nr. 214 din 9 august 2008.</p>	<p>Dezvoltarea regională prin realizarea de investiții inițiale în active fixe de înaltă tehnologie pentru realizarea de produse cu valoare adăugată mare</p> <p>Schema de ajutor de stat a fost instituită în baza prevederilor Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea art. 107 și 108 din tratat, valabil în perioada 01.07.2014-31.12.2020, cu modificările și completările ulterioare, și a Deciziei Comisiei Europene C (2014) 2240 final, prin care a fost autorizată harta ajutoarelor de stat regionale pentru perioada 2014-2020.</p>	<p>Spre deosebire de primele două scheme de ajutor de stat¹ care au ca obiectiv dezvoltarea regională prin stimularea realizării de investiții și a creării de noi locuri de muncă, schema de ajutor de stat instituită prin HG 807/2014 prezintă particularitatea de a se concentra, cu precădere, pe realizarea de investiții inițiale în active fixe de înaltă tehnologie în vederea realizării de produse cu valoare adăugată mare.</p>
Durată	5 ani, respectiv perioada 2007-2011	Perioada de valabilitate a schemei de ajutor de stat pentru emiterea de acorduri de finanțare a fost 01.01.2009-30.06.2014, respectiv 5 ani și 6 luni.	Acordurile pentru finanțare în baza schemei de ajutor de stat se pot emite până la data de 31 decembrie 2020, iar plata ajutorului de stat se efectuează în perioada 2015-2023, în baza acordurilor pentru finanțare emise, în limita creditelor bugetare aprobate prin legile bugetare anuale.	Perioadele de valabilitate corespunzătoare celor trei scheme de ajutor de stat au o durată similară, de aproximativ 5 ani.

¹ Schemele de ajutor de stat la care se face referire sunt cele instituite prin HG nr. 1165/2007 și HG nr. 1680/2008.

Criterii de analiză	HG nr. 1165/2007	HG nr. 1680/2008	HG nr. 807/2014	Analiză comparativă
<p>Grup țintă de întreprinderi vizate de schema de ajutor de stat)</p>	<p>Întreprinderi care sunt înregistrate conform Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, au sediul și își desfășoară activitatea în România și îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:</p> <ul style="list-style-type: none"> realizează investiții cu o valoare care depășește echivalentul în lei a 30 milioane euro; crează cel puțin 300 de noi locuri de muncă, ca urmare a realizării investiției inițiale. 	<p>Întreprinderi care sunt înregistrate conform Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care investesc în România și se încadrează în una dintre următoarele categorii:</p> <p>a) realizează o investiție inițială cu o valoare care se încadrează între 5 și 10 milioane euro inclusiv, echivalent în lei, și creează minimum 50 de noi locuri de muncă drept urmare a realizării investiției inițiale;</p> <p>b) realizează o investiție inițială cu o valoare care se încadrează între 10 și 20 milioane euro inclusiv, echivalent în lei, și creează minimum 100 de noi locuri de muncă drept urmare a realizării investiției inițiale;</p> <p>c) realizează o investiție inițială cu o valoare care se încadrează între 20 și 30 milioane euro inclusiv, echivalent în lei, și creează minimum 200 de noi locuri de muncă drept urmare a realizării investiției inițiale;</p> <p>d) realizează o investiție inițială cu o valoare care depășește 30 milioane euro, echivalent în lei, și creează</p>	<p>Întreprinderile care pot solicita ajutor de stat în baza acestei scheme sunt întreprinderi nou-înființate sau întreprinderi în activitate, atât IMM-uri, cât și întreprinderi mari, cu personalitate juridică, înființate conform Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care realizează o investiție inițială în România cu o valoare totală de minimum 4,5 milioane lei, în unul din domeniile de activitate eligibile.</p>	<p>Schemele de ajutor de stat instituite prin HG 1165/2007 și HG 1680/2008 se adresează în general întreprinderilor din România care trebuie să respecte criteriile (praguri) specifice referitoare la valoarea investițiilor realizate și numărul de locuri de muncă generate ca urmare a investițiilor (deci în general întreprinderi mari).</p> <p>În comparație cu schemele de ajutor de stat lansate anterior, HG nr. 807/2014 nu prezintă un nivel minim de garantare a rezultatelor referitoare la crearea de locuri de muncă.</p> <p>Pragul de acces este exprimat numai în ceea ce privește valoarea investiției. Inițial prevăzută la 10 milioane de euro, valoarea acesteia a fost redusă la 1 milion de euro (4,5 milioane de lei), prin modificarea realizată prin HG nr. 880/2018.</p>

Criteria de analiză	HG nr. 1165/2007	HG nr. 1680/2008	HG nr. 807/2014	Analiză comparativă
		minimum 300 de noi locuri de muncă drept urmare a realizării investiției inițiale.		
Domeniu de aplicare (sectoare de activitate eligibile pentru a beneficia de ajutor de stat)	Toate sectoarele de activitate, cu excepția celor prezentate în anexa nr. 1 la Tratatul de constituire a Comunității Europene.	Toate sectoarele de activitate, cu excepția celor prevăzute în Regulamentul Comisiei Europene nr. 800/2008.	Toate sectoarele de activitate, cu excepția celor menționate în art. 15 din HG nr. 807/2014, cu modificările și completările ulterioare, precum și în “Lista sectoarelor de activitate pentru care nu se acordă ajutoare de stat” prevăzută în Anexa 1 la Ghidul solicitantului, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.	Domeniile de aplicare ale celor trei scheme de ajutor de stat vizează toate sectoarele de activitate, cu excepția pescuitului, acvaculturii, industriei carbonifere, siderurgiei, transportului, construcțiilor de nave maritime, fibrelor sintetice, producerii inițiale a produselor agricole.
Situații de exceptare	Sunt exceptate domeniile pescuitului, acvaculturii, industriei carbonifere, siderurgiei, transportului, construcțiilor de nave maritime, fibrelor sintetice, producerii inițiale a produselor agricole. Schema nu se aplică întreprinderilor care se află în una din următoarele situații: a) sunt considerate firme în dificultate în sensul liniilor directoare comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și	Sunt exceptate ajutoarele acordate întreprinderilor, prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 800/2008 al Comisiei, astfel: a) ajutoarele care favorizează activitățile în sectorul pescuitului și acvaculturii, astfel cum sunt reglementate de Regulamentul (CE) nr. 104/2000 privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură; b) ajutoarele care favorizează activitățile în domeniul producției	Sunt exceptate: a) ajutoarele acordate în sectorul pescuitului și acvaculturii, astfel cum este reglementat de Regulamentul (UE) nr. 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1184/2006 și (CE) nr. 1224/2009 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 104/2000 al Consiliului;	Domeniile exceptate de cele 3 scheme sunt pescuitul, acvacultura, industria carboniferă, siderurgia, transportul, construcțiile de nave maritime, fibrele sintetice, producerea inițială a produselor agricole. Totodată, sunt exceptate “firmele aflate în dificultate” și firmele împotriva cărora a fost emisă o decizie de recuperare a unui ajutor de stat, dacă această decizie de recuperare nu a fost

Criterii de analiză	HG nr. 1165/2007	HG nr. 1680/2008	HG nr. 807/2014	Analiză comparativă
	<p>restructurarea firmelor aflate în dificultate;</p> <p>b) sunt firme împotriva cărora a fost emisă o decizie de recuperare a unui ajutor de stat, dacă această decizie de recuperare nu a fost deja executată, conform prevederilor legale în vigoare.</p> <p>Întreprinderile nu au beneficiat de ajutor de stat în temeiul acestei scheme dacă pentru aceleași costuri eligibile ale investiției inițiale au primit ajutor de stat sau ajutor de minimis de la alți furnizori de ajutor de stat.</p>	<p>primare de produse agricole cuprinse în anexa I la Tratatul de instituire a Comunității Europene;</p> <p>c) ajutoarele care favorizează activitățile în domeniul prelucrării și comercializării produselor agricole, în anumite cazuri specifice;</p> <p>d) ajutoarele care favorizează activitățile în sectorul cărbunelui;</p> <p>e) ajutoarele regionale care favorizează activitățile în sectorul siderurgic;</p> <p>f) ajutoarele regionale care favorizează activitățile în sectorul construcțiilor navale;</p> <p>g) ajutoarele regionale care favorizează activitățile în sectorul fibrelor sintetice.</p> <p>Întreprinderile nu au putut beneficia de următoarele tipuri de ajutor de stat:</p> <p>a) ajutoare în favoarea activităților legate de export, și anume ajutoarele legate direct de cantitățile exportate, de înființarea și exploatarea unei rețele de distribuție</p>	<p>b) ajutoarele acordate în sectorul producției primare;</p> <p>c) ajutoarele acordate în sectorul prelucrării și comercializării produselor agricole, în următoarele cazuri:</p> <p>(i) atunci când valoarea ajutoarelor este stabilită pe baza prețului sau a cantității unor astfel de produse achiziționate de la producători primari sau comercializate de către întreprinderile în cauză sau</p> <p>(ii) atunci când acordarea ajutoarelor este condiționată de transferarea lor parțială sau integrală către producătorii primari.</p> <p>d) ajutoare pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive, astfel cum sunt reglementate de Decizia nr. 2010/787 a Consiliului;</p> <p>e) ajutoare care favorizează activitățile din sectorul siderurgic, sectorul cărbunelui, sectorul construcțiilor navale, sectorul</p>	<p>deja executată, conform prevederilor legale în vigoare.</p>

Criterii de analiză	HG nr. 1165/2007	HG nr. 1680/2008	HG nr. 807/2014	Analiză comparativă
		<p>sau pentru alte cheltuieli curente legate de activitatea de export;</p> <p>b) ajutor care favorizează utilizarea produselor naționale în detrimentul produselor de import;</p> <p>c) ajutor pentru operare.</p> <p>De asemenea, hotărârea nu s-a aplicat întreprinderilor care se aflau în una dintre următoarele situații:</p> <p>a) sunt considerate “firme în dificultate”;</p> <p>b) sunt firme împotriva cărora a fost emisă o decizie de recuperare a unui ajutor de stat, dacă această decizie de recuperare nu a fost deja executată, conform prevederilor legale în vigoare.</p> <p>Totodată, întreprinderile nu au beneficiat de ajutor de stat în temeiul acestei scheme dacă pentru aceleași costuri eligibile ale investiției inițiale au primit ajutor de stat sau ajutor de minimis de la alți furnizori de ajutor de stat.</p>	<p>fibrelor sintetice și sectorul energiei și al infrastructurii pentru acestea.</p> <p>De asemenea, hotărârea nu s-a aplicat întreprinderilor care se aflau în una dintre următoarele situații:</p> <p>a) sunt considerate “firme în dificultate”;</p> <p>b) sunt firme împotriva cărora a fost emisă o decizie de recuperare a unui ajutor de stat, dacă această decizie de recuperare nu a fost deja executată, conform prevederilor legale în vigoare.</p> <p>Întreprinderile nu au beneficiat de ajutor de stat în temeiul acestei scheme dacă pentru aceleași costuri eligibile ale investiției inițiale au primit ajutor de stat sau ajutor de minimis de la alți furnizori de ajutor de stat.</p>	

Criterii de analiză	HG nr. 1165/2007	HG nr. 1680/2008	HG nr. 807/2014	Analiză comparativă
<p>Criterii de eligibilitate</p>	<p>Pot beneficia de alocări specifice individuale în baza schemei de ajutor de stat întreprinderile care îndeplinesc cumulativ, la data solicitării, următoarele criterii de eligibilitate:</p> <p>I. Criterii de eligibilitate specifice întreprinderilor</p> <ul style="list-style-type: none"> • sunt înregistrate conform Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, au sediul și își desfășoară activitatea în România; • nu înregistrează debite restante la bugetele componente ale bugetului general consolidat; • nu se află în procedură de executare silită, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, închidere operațională, lichidare sau alte situații reglementate de lege; • nu intră în categoria întreprinderilor în dificultate potrivit cap. 2 secțiunea 2.1 	<p>Pot beneficia de alocări specifice individuale în baza schemei de ajutor de stat întreprinderile care îndeplinesc cumulativ, la data solicitării, următoarele criterii de eligibilitate:</p> <p>I. Criterii de eligibilitate specifice întreprinderilor</p> <ul style="list-style-type: none"> • sunt înregistrate conform Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și fac investiții în România; • nu înregistrează debite restante la bugetele componente ale bugetului general consolidat; • nu se află în procedură de executare silită, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, închidere operațională, lichidare sau alte situații reglementate de lege; • nu intră în categoria întreprinderilor în dificultate, potrivit Regulamentului Comisiei 	<p>Întreprinderile trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:</p> <p>I. Condiții generale</p> <ul style="list-style-type: none"> • sunt înregistrate potrivit Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare; • realizează o investiție inițială în România, în unul din domeniile de activitate eligibile; • fac dovada viabilității proiectului de investiții și a eficienței economice a întreprinderii pe baza Planului de afaceri; • nu intră în categoria „întreprinderilor în dificultate”; • nu se află în procedură de executare silită, insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, închidere operațională, lichidare sau suspendare temporară a activității; 	<p>Cele trei scheme de ajutor de stat prezintă criteriile de eligibilitate similare specifice întreprinderilor, referitoare la modalitatea de constituire, neîncadrarea în situațiile de executare silită, faliment, lichidare etc., neînregistrarea de debite restante la bugetul general consolidat, neîncadrarea în categoria întreprinderilor aflate în dificultate etc.</p> <p>Pentru toate cele trei scheme de ajutor de stat, adițional față de criteriile specifice întreprinderilor, este prevăzută și îndeplinirea unor condiții de eligibilitate specifice investițiilor.</p> <p>În mod diferit față de schemele de ajutor de stat HG 1165/2007 și HG 1680/2008, în cadrul schemei instituite prin HG 807/2014 sunt prevăzute condiții suplimentare pentru întreprinderile cu cel puțin un exercițiu financiar încheiat și întreprinderile nou înființate.</p>

Criterii de analiză	HG nr. 1165/2007	HG nr. 1680/2008	HG nr. 807/2014	Analiză comparativă
	<p>din Comunicarea Comisiei Europene - Linii directoare comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea firmelor în dificultate, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. C244 din 1 octombrie 2004;</p> <ul style="list-style-type: none"> • nu au fost emise împotriva lor decizii de recuperare a unui ajutor de stat sau, în cazul în care asemenea decizii au fost emise, acestea au fost executate, conform prevederilor legale în vigoare; • la momentul solicitării ajutorului de stat prezintă un plan de investiții; • nu realizează investiții și nu creează locuri de muncă, pentru care solicită ajutor de stat în temeiul prezentei scheme, în următoarele sectoare: pescuit, acvacultură, industrie carboniferă, siderurgie, transport, construcții de nave maritime, fibre 	<p>Europene nr. 800/2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea art. 87 și 88 din tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare);</p> <ul style="list-style-type: none"> • nu au fost emise împotriva lor decizii de recuperare a unui ajutor de stat sau, în cazul în care asemenea decizii au fost emise, acestea au fost executate, conform prevederilor legale în vigoare; • la momentul solicitării ajutorului de stat prezintă un plan de investiții viabil și un studiu tehnico-economic întocmit de o firmă de specialitate, în care se face dovada eficienței economice a investiției prin încadrarea în indicatorii prevăzuți în hotărâre (de exemplu, rata de solvabilitate generală, rata de solvabilitate financiară, rentabilitatea cifrei de afaceri, trendul 	<ul style="list-style-type: none"> • nu fac obiectul unor decizii de recuperare a unui ajutor de stat sau în cazul în care asemenea decizii au fost emise acestea au fost executate, conform prevederilor legale în vigoare; • nu au beneficiat de alte ajutoare de stat regionale pentru costuri eligibile de natura costurilor salariale în cadrul aceluiași proiect unic de investiții; • nu au efectuat o relocare către unitatea în care urmează să aibă loc investiția inițială pentru care se solicită ajutorul în ultimii 2 ani anteriori înregistrării cererii de acord pentru finanțare și, la momentul înregistrării cererii oferă un angajament că nu vor face acest lucru pentru o perioadă de până la 2 ani după finalizarea investiției inițiale pentru care se solicită ajutorul. 	<p>HG nr. 807/2014 vizează ”investiții inițiale în active fixe de înaltă tehnologie în vederea realizării de produse cu valoare adăugată mare”. Cu toate acestea, această caracteristică a investițiilor vizate nu are ca rezultat un mecanism operațional corespondent: nu este o condiție de eligibilitate pentru proiecte și nu este stabilit ca un factor care determină intensitatea ajutorului de stat.</p> <p>HG nr. 807/2014 menține clauza ”contribuției la dezvoltarea regională” obligatorie prevăzută deja în schemele anterioare: în conformitate cu această clauză, ajutorul acordat nu poate fi mai mare decât suma totală a impozitelor prevăzute a fi plătite de către beneficiar la bugetul local și național în cursul perioadei de implementare și în următorii 5 ani. În absența altor condiții/praguri legate de impactul</p>

Criterii de analiză	HG nr. 1165/2007	HG nr. 1680/2008	HG nr. 807/2014	Analiză comparativă
	<p>sintetice, producția primară a produselor agricole, cuprinse în anexa nr. 1 la Tratatul de constituire a Comunității Europene;</p> <p>II. Criterii de eligibilitate specifice investițiilor</p> <ul style="list-style-type: none"> • intenționează să realizeze investiții cu o valoare care depășește echivalentul în lei a 30 milioane euro și creează cel puțin 300 de noi locuri de muncă, ca urmare a realizării investiției inițiale. 	<p>rezultatului net, poziția pe piață și experiența în domeniu a acționarului majoritar, impactul acordării ajutorului de stat asupra mediului concurențial);</p> <ul style="list-style-type: none"> • nu realizează investiții și nu creează locuri de muncă, pentru care solicită ajutor de stat, în sectoarele de activitate stabilite în hotărâre. <p>II. Criterii de eligibilitate specifice investițiilor</p> <ul style="list-style-type: none"> • intenționează să realizeze o investiție inițială care se încadrează în una dintre categoriile prevăzute în hotărâre. 	<p>II. Suplimentar pentru întreprinderile cu cel puțin un exercițiu financiar încheiat</p> <ul style="list-style-type: none"> • au rentabilitatea cifrei de afaceri mai mare ca zero în ultimul exercițiu financiar încheiat; • au capitaluri proprii pozitive în ultimul exercițiu financiar încheiat. <p>III. Suplimentar pentru întreprinderile nou înființate</p> <ul style="list-style-type: none"> • au capital social subscris vărsat în valoare de minimum 100.000 lei; • nu aparțin unor acționari care dețin sau au deținut în ultimii doi ani anterior înregistrării cererii de acord pentru finanțare o altă întreprindere înregistrată conform Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care desfășoară sau a desfășurat activitatea 	<p>asupra dezvoltării regionale, în HG nr. 807/2014 această clauză reprezintă singurul mecanism care garantează relația dintre ajutorul public și rezultatul proiectelor în termeni de dezvoltare regională, în afară de obligația de a demonstra un efect multiplicator cuantificabil în economie prin antrenarea și a altor investiții conexe și dezvoltarea furnizorilor locali de produse și servicii.</p>

Criterii de analiză	HG nr. 1165/2007	HG nr. 1680/2008	HG nr. 807/2014	Analiză comparativă
			pentru care solicită finanțare.	
Cheltuieli eligibile	<p>Ajutorul regional pentru investiții este calculat prin referire fie la costurile investițiilor în active corporale și necorporale rezultate din proiectul de investiție inițială, fie la costurile salariale estimate pentru locurile de muncă direct create prin proiectul de investiție, luându-se în calcul valoarea cea mai ridicată a costurilor eligibile.</p> <p>În cazul în care ajutorul de stat este calculat pe baza costurilor cu investițiile, cheltuielile eligibile sunt cele prevăzute în continuare:</p> <ul style="list-style-type: none"> Cheltuielile aferente investițiilor în imobilizări corporale, cuprinzând acele cheltuieli legate de achiziționarea de terenuri, clădiri și echipamente. Cheltuielile aferente investițiilor în imobilizări necorporale, cuprinzând acele cheltuieli legate de transferul de tehnologie sub forma achiziționării de brevete, 	<p>Ajutorul regional pentru investiții este calculat prin referire fie la costurile investițiilor în active corporale și necorporale rezultate din proiectul de investiție inițială, fie la costurile salariale estimate pentru locurile de muncă direct create prin proiectul de investiție, luându-se în calcul valoarea cea mai ridicată a costurilor eligibile.</p> <p>În cazul în care ajutorul de stat este calculat pe baza costurilor cu investițiile, costurile eligibile sunt cele prevăzute în continuare:</p> <ul style="list-style-type: none"> În cazul investiției inițiale, costurile aferente activelor corporale cuprind acele costuri legate de: realizarea de construcții industriale, turistice și medicale, achiziționarea de echipamente. Costurile aferente investițiilor în active necorporale cuprind acele costuri legate de transferul 	<p>Cheltuielile eligibile sunt reprezentate de costurile fără TVA, aferente realizării, respectiv achiziționării, după caz, de active corporale și necorporale, precum și cheltuielile legate de închirierea construcțiilor, aferente realizării investiției inițiale.</p> <p>Cheltuielile eligibile referitoare la activele corporale cuprind:</p> <p>a) construcții de orice tip, respectiv cheltuielile efectuate cu realizarea de construcții;</p> <p>b) instalații tehnice, mașini și echipamente noi clasificate conform Hotărârii Guvernului nr. 2.139/2004 pentru aprobarea Catalogului privind clasificarea și duratele normale de funcționare a mijloacelor fixe, cu modificările ulterioare, cu valoarea minimă de intrare a mijloacelor fixe stabilită conform prevederilor legale în vigoare.</p> <p>Cheltuielile eligibile referitoare la activele necorporale cuprind activele amortizabile asociate investiției</p>	<p>Categoriile de cheltuieli eligibile corporale și necorporale, prevăzute la nivelul celor trei scheme de ajutor de stat, sunt similare. Principala diferență între schemele HG 1165/2007, HG 1680 și HG 807/2014 este aceea că primele două prevăd posibilitatea calculării ajutorului de stat și în baza costurilor rezultate din crearea de locuri de muncă în urma realizării proiectului de investiție inițială, fiind incluse în categoria de costuri eligibile și costurile salariale cu personalul nou-angajat, calculate pe o perioadă de 2 ani, aspect care nu este aplicabil și în cadrul HG 807/2014.</p> <p>În HG nr. 807/2014, cheltuielile eligibile sunt calculate exclusiv pe baza costurilor reale ale investiției.</p>

Criterii de analiză	HG nr. 1165/2007	HG nr. 1680/2008	HG nr. 807/2014	Analiză comparativă
	<p>licențe sau cunoștințe brevetate și cunoștințe tehnice nebrevetate.</p> <p>În cazul în care ajutorul este calculat pe baza costurilor rezultate din crearea de locuri de muncă în urma realizării proiectului de investiție inițială, costurile eligibile sunt considerate a fi costurile salariale cu personalul nou-angajat, calculate pe o perioadă de 2 ani.</p>	<p>de tehnologie sub forma achiziționării de brevete, licențe sau cunoștințe brevetate și cunoștințe tehnice nebrevetate.</p> <p>În cazul în care ajutorul de stat este calculat pe baza costurilor rezultate din crearea de locuri de muncă în urma realizării proiectului de investiție inițială, costurile eligibile sunt considerate a fi costurile salariale cu personalul nou-angajat, calculate pe o perioadă de 2 ani.</p>	<p>inițiale care nu au o concretizare fizică sau financiară, precum brevete, licențe, know-how sau alte drepturi de proprietate intelectuală.</p>	<p>O excepție o reprezintă costurile de închiriere care sunt eligibile, în anumite condiții, în cazul în care se prevăd lucrări de reabilitare a unor clădiri închiriate.</p>

3.2. Analiza mecanismelor de implementare. Analiza instrumentelor de informare și implementare a măsurilor de sprijin de natura ajutorului de stat acordate de Ministerul Finanțelor Publice (manual, ghid, site etc.)

Instrumentele de informare dețin un rol esențial în implementarea măsurilor de sprijin de natura ajutorului de stat, întrucât acestea reprezintă punctul de referință în expunerea unui mod transparent cu privire la oportunitățile de finanțare. În acest sens, mecanismele de informare au rolul de a detalia principalele informații necesare potențialilor beneficiari în procesul de aplicare și de implementare a proiectelor, precum și pentru a edifica eventualele neclarități ale acestora, fiind astfel facilitat accesul către posibilitățile de finanțare.

În acest sens, Ministerul Finanțelor Publice a dedicat o secțiune specifică pe pagina sa oficială de internet pentru informații legate de sprijinul oferit prin ajutorul de stat, platforma electronică reprezentând principalul element de informare a potențialilor aplicanți. În continuare, sunt detaliate principalele metode de informare cu privire la măsurile de sprijin de natura ajutorului de stat acordate de MFP, pentru schemele prezentate în capitolul 3.1. Pentru schemele de ajutor de stat încheiate, analiza a fost realizată asupra instrumentelor de informare vizibile în momentul actual.

Schema de ajutor de stat reglementată prin HG 1165/2007 (schemă închisă)

Instrument de informare	Descriere instrument de informare	Vizibilitate/Utilitate
Informații cu privire la schema de ajutor de stat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Principalul element informativ este reprezentat de Hotărârea de Guvern aferentă schemei de ajutor de stat, document care reglementează regulile și procedurile de aplicare, procedura de acordare și dispozițiile finale ale schemei de ajutor de stat. 2. Caracteristicile HG-ului, document prin care se evidențiază principalele aspecte ale schemei de ajutor de stat, o sumarizare a celor mai importante aspecte. 3. Ghidul Solicitantului, ce conține principalele informații necesare pentru accesul potențialilor aplicanți în cadrul schemei de ajutor de stat. Acesta este principalul document ce trebuie urmărit de către aplicanți pentru solicitarea finanțării. 4. Lista beneficiarilor în cadrul schemei de ajutor de stat. 	<p>Hotărârile de Guvern sunt vizibile atât în secțiunea dedicată ajutorului de stat a website-ului MFP, cât și în Monitorul Oficial al României.</p> <p>Cu toate acestea, gradul de vizibilitate este unul relativ redus întrucât informațiile sunt accesibile doar pentru persoanele avizate și care cunosc această oportunitate de finanțare.</p>

Schema de ajutor de stat reglementată prin HG 1680/2008 (schemă închisă)

Instrument de informare	Descriere instrument de informare	Vizibilitate/Utilitate
Informații cu privire la schema de ajutor de stat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Principalul element informativ este reprezentat de Hotărârea de Guvern aferentă schemei de ajutor de stat, document care reglementează regulile și procedurile de aplicare, procedura de acordare și dispozițiile finale ale schemei de ajutor de stat. Hotărârea de Guvern expusă inițial a fost completată și modificată prin Hotărâri de Guvern ulterioare, fiind aduse adnotări documentului inițial. 2. Caracteristicile HG-ului, document prin care se evidențiază principalele aspecte ale schemei de ajutor de stat, o sumarizare a celor mai importante aspecte. 3. Ordinul comun al ministrului finanțelor publice și al ministrului dezvoltării regionale și turismului nr. 2.748/2.545/2010 privind aprobarea standardelor de cost 	<p>Hotărârile de Guvern sunt vizibile atât în secțiunea dedicată ajutorului de stat a website-ului MFP, cât și în Monitorul Oficial al României.</p> <p>Cu toate acestea, gradul de vizibilitate este unul relativ redus întrucât informațiile sunt accesibile doar pentru persoanele avizate și care cunosc această oportunitate de finanțare.</p>

Instrument de informare	Descriere instrument de informare	Vizibilitate/Utilitate
	<p>aferente categoriilor de construcții care fac obiectul finanțării în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 1680/2008 pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat privind asigurarea dezvoltării economice durabile.</p> <p>4. Ghidul Solicitantului, ce conține principalele informații necesare pentru accesul potențialilor aplicanți în cadrul schemei de ajutor de stat. Acesta este principalul document ce trebuie urmărit de către aplicanți pentru solicitarea finanțării.</p> <p>5. Lista beneficiarilor în cadrul schemelor de ajutor de stat.</p>	
Secțiune de întrebări frecvente	Această secțiune prezintă răspunsurile aferente celor mai frecvente întrebări postate de către potențiali beneficiari. Astfel, secțiunea este utilizată pentru a oferi informații suplimentare față de cele furnizate inițial și pentru a clarifica principalele nelămuriri cu privire la acordarea finanțării.	<p>Vizibilitate ridicată, în contextul introducerii acestei secțiuni ca parte a elementelor informative ale schemei de ajutor de stat respective.</p> <p>Prezintă un grad de utilitate ridicat, întrucât sunt clarificate aspecte importante legate de procedura de finanțare și se evită repetarea întrebărilor formulate de către potențiali aplicanți.</p>

Schema de ajutor de stat reglementată prin HG 807/2014 (schemă deschisă)

Instrument de informare	Descriere instrument de informare	Vizibilitate/Utilitate	Recomandări
Informații cu privire la schema de ajutor de stat	1. Principalul element informativ este reprezentat de Hotărârea de Guvern aferentă schemei de ajutor de stat, document care reglementează regulile și procedurile de aplicare, procedura de acordare și	Hotărârile de Guvern sunt vizibile atât în secțiunea dedicată ajutorului de stat a website-ului	Se recomandă ca informațiile cu privire la oportunitatea de finanțare prin intermediul schemelor de ajutor de stat să

Instrument de informare	Descriere instrument de informare	Vizibilitate/Utilitate	Recomandări
	<p>dispozițiile finale ale schemei de ajutor de stat. Hotărârea de Guvern publicată inițial a fost completată și modificată prin Hotărâri de Guvern ulterioare, fiind aduse adnotări documentului inițial</p> <p>2. Caracteristicile HG-ului, document prin care se evidențiază principalele aspecte ale schemei de ajutor de stat, o sumarizare a celor mai importante aspecte</p> <p>3. OMFP nr. 2629/30.07.2018 pentru aprobarea Ghidului solicitantului și a Ghidului de plată elaborate în baza Hotărârii Guvernului nr. 807/2014 pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat având ca obiectiv stimularea investițiilor cu impact major în economie, cu modificările și completările ulterioare</p> <p>4. Ghidul Solicitantului (revizuit), ce conține principalele informații necesare pentru accesul potențialilor aplicanți în cadrul schemei de ajutor de stat. Acesta este principalul document ce trebuie urmărit de către aplicanți pentru solicitarea finanțării.</p> <p>5. Ghidul de plată (revizuit), ce conține informații necesare pentru elaborarea cererilor de plată</p> <p>6. Lista beneficiarilor în cadrul schemei de ajutor de stat, cuprinzând lista cererilor de acord de finanțare și a rezultatelor procesului de selecție</p>	<p>MFP, cât și în Monitorul Oficial al României.</p> <p>Cu toate acestea, gradul de vizibilitate este unul relativ redus întrucât informațiile sunt accesibile doar pentru persoanele avizate și care cunosc această oportunitate de finanțare.</p>	<p>fie mai accesibile unui public general mai puțin familiarizat cu procedurile tehnice de aplicare în cadrul unor scheme similare. În acest sens, ar putea fi utilizate materiale cu conținut atractiv (de exemplu, broșuri electronice, prezentări sintetice în format pdf. sau ppt.), care să prezinte principalele informații generale ale schemelor de ajutor de stat (obiectivul acestora, termen de depunere, criteriile de eligibilitate etc.). Pentru informații tehnice și detaliate, aplicanții pot consulta Ghidul Solicitantului sau alte documente tehnice, însă materialele de sinteză conțin doar informațiile generale care pot fi diseminate publicului larg.</p> <p>Se recomandă ca în secțiunea dedicată pe website-ul MFP să fie postată HG completată și modificată în formatul unui document unic (nu doar ca</p>

Instrument de informare	Descriere instrument de informare	Vizibilitate/Utilitate	Recomandări
	7. Stadiul implementării proiectelor aprobate spre finanțare la 30.06.2018 și bilanțul schemei de ajutor de stat la 31.12.2017 în temeiul HG nr. 807/2014		<p>documente distincte: HG inițial, HG-uri privind modificările).</p> <p>Documentul privind caracteristicile HG-ului ar trebui să fie structurat în așa fel încât să permită înțelegerea schemei de ajutor de stat fără vizualizarea HG aferentă.</p>
Secțiune de întrebări frecvente	Această secțiune prezintă răspunsurile aferente celor mai frecvente întrebări postate de către potențiali beneficiari. Astfel, secțiunea este utilizată pentru a oferi informații suplimentare față de cele prezentate inițial și pentru a clarifica principalele nelămuriri cu privire la etapele de acordare, plată și monitorizare.	<p>Vizibilitate ridicată, în contextul introducerii acestei secțiuni ca parte a elementelor informative ale schemei de ajutor de stat respective.</p> <p>Prezintă un grad de utilitate ridicat, întrucât sunt clarificate aspecte importante legate de procedura de finanțare și se evită repetarea întrebărilor formulate de către potențiali aplicanți.</p>	<p>Se recomandă ca răspunsurile oferite pentru cele mai frecvente întrebări să fie structurate pe categorii, astfel încât să se faciliteze colectarea informațiilor de către aplicanți (de exemplu, subsecțiune dedicată răspunsurilor privind criteriile de eligibilitate).</p> <p>Structura de prezentare a răspunsurilor pentru cele mai frecvente întrebări se regăsește într-o secțiune separată față de informațiile principale legate de schema de ajutor de stat instituită prin HG 807/2014. Pentru o</p>

Instrument de informare	Descriere instrument de informare	Vizibilitate/Utilitate	Recomandări
			accesare mai facilă a tuturor informațiilor referitoare la schema de ajutor de stat, se recomandă publicarea listei de întrebări și răspunsuri în cadrul aceleiași secțiuni de pe website-ul MFP unde există informațiile generale despre schemă.
Secțiune Helpdesk de formulare întrebări	Prezentată sub formă de formular standardizat, reprezintă principalul element prin care se pot soluționa solicitări de clarificare punctuale ale beneficiarilor. În același timp, acesta este ușor de utilizat și permite adresarea oricărui tip de întrebare.	Vizibilitate ridicată, în contextul introducerii acestei secțiuni ca parte a elementelor informative ale schemei de ajutor de stat respective, în cadrul secțiunii dedicate de pe website-ul MFP. Prezintă un grad de utilitate ridicat, întrucât sunt clarificate aspecte punctuale legate de procedura de finanțare.	Se recomandă menținerea secțiunii de helpdesk și continuarea actualizării permanente a acesteia, luând în considerare gradul ridicat de utilitate pentru potențialii beneficiari ai schemei de ajutor de stat.
Solicitare întâlnire tehnică	Acest procedeu survine în completarea celor menționate anterior și reprezintă o întrevvedere între persoanele desemnate ale DGAS și solicitant pentru a discuta tematica propusă.	Vizibilitate ridicată, în contextul introducerii acestei secțiuni ca parte a elementelor informative ale schemei de ajutor de stat respective, în cadrul secțiunii dedicate de pe website-ul MFP. Prezintă un grad de utilitate ridicat, întrucât se pot clarifica	Se recomandă accelerarea procedurii de solicitare a întâlnirii tehnice, luând în considerare circuitul și soluționarea solicitărilor în cadrul DGAS și SIDOC, variantă selectată pentru asigurarea

Instrument de informare	Descriere instrument de informare	Vizibilitate/Utilitate	Recomandări
		definitiv aspecte punctuale legate de procedura de finanțare.	transparenței și trasabilității solicitărilor formulate.
Document de promovare a schemei de ajutor de stat	Document indicativ prin care se poate facilita promovarea schemei de ajutor de stat, reprezentând un comunicat realizat de către departamentul de Comunicare, Relații Publice și Mass-Media	Vizibilitate redusă, întrucât acesta este postat doar pe site-ul oficial al MFP.	Se recomandă publicarea comunicatului de presă pe website-ul MFP și preluarea acestuia (inclusiv printr-un hyperlink care direcționează vizitatorii către site-ul web al MFP) de către Direcțiile Generale Regionale ale Finanțelor Publice.
Întâlniri organizate cu reprezentanți ai mediului de afaceri pentru promovarea schemei de ajutor de stat	În luna august 2018, Ministerul Finanțelor Publice a organizat mai multe sesiuni de pregătire pentru operatorii economici interesați să aplice pentru obținerea unor finanțări prin H.G. nr. 807/2014 pentru instituirea unei scheme de ajutor de având ca obiectiv stimularea investițiilor cu impact major în economie. Sesiunile de instruire au fost susținute de DGAS, care a realizat o prezentare generală a prevederilor H.G. nr. 807/2014, a Ghidului solicitantului - Revizia 2, precum și a Ghidului de plată - Revizia 2. De asemenea, au fost discutate câteva spețe generale, cu titlu de exemplu. Întâlnirile au avut loc înaintea deschiderii primei sesiuni de înregistrare a cererilor de după modificarea schemei de ajutor de stat, modificare ce a avut în vedere facilitarea accesului la finanțare, prin micșorarea pragului valoric al investiției.	Pe website-ul MFP, informațiile cu privire la organizarea întâlnirilor cu reprezentanții mediului de afaceri se regăsesc doar în arhiva cu comunicatele de presă.	Este recomandat ca materialele de follow-up (prezentările susținute, imagini din timpul evenimentelor) să fie publicate pe website-ul Ministerului Finanțelor Publice, la secțiunile referitoare la HG nr. 807/2014.

Instrument de informare	Descriere instrument de informare	Vizibilitate/Utilitate	Recomandări
Acțiuni de mediatizare organizate în teritoriu, de către reprezentanți ai Compartimentelor de ajutor de stat din cadrul ANAF	Compartimentele de ajutor de stat din cadrul ANAF au organizat acțiuni de promovare a informațiilor referitoare la obținerea unor finanțări prin H.G. nr. 807/2014 către operatorii economici interesați să aplice în cadrul schemei de ajutor de stat.	Vizibilitate redusă deoarece sunt publicate doar comunicate de presă pe website-urile DGRFP-urilor.	Ministerul Finanțelor Publice ar putea prelua informații centralizate cu privire la acțiunile de mediatizare organizate în teritoriu pentru promovarea schemelor de ajutor de stat lansate (număr, perioade, locații), în vederea publicării acestora pe website-ul său.

Instrumentele de informare utilizate pentru fiecare dintre cele trei scheme de ajutor de stat sunt în general similare și au scopul de a pune la dispoziția aplicanților/beneficiarilor informații generale și specifice privind caracteristicile schemelor de ajutor de stat și condițiile de accesare a sprijinului financiar.

Adițional elementelor comune pe care le prezintă cele trei scheme de ajutor de stat în ceea ce privește instrumentele de informare, se observă totuși că pentru schema de ajutor de stat HG 1680/2008 a fost introdusă pe site-ul MFP și o secțiune dedicată celor mai frecvente întrebări și răspunsuri. Pentru HG 807/2014 au fost publicate pe website-ul MFP întrebări frecvente, ghiduri pentru procedura de acordare și ghiduri pentru procedura de plată (diferite versiuni ale acestora).

Luând în considerare aspectele prezentate anterior, se poate concluziona că există posibilitatea de accesare a informațiilor referitoare la schemele de ajutor de stat antemenționate prin intermediul platformei online, ce poate fi accesată pe website-ul oficial al Ministerului Finanțelor Publice, însă metodele de informare nu se concentrează în mod direct pe atragerea potențialilor beneficiari. Totodată, secțiunea dedicată informării asupra ajutoarelor de stat acordate de MFP prezintă inclusiv un calendar al activităților, ce evidențiază principalele evenimente întreprinse în cadrul schemelor (rol de diseminare a celor mai noi informații, precum termenele sesiunilor de lansare, bugetul total al sesiunii etc.).

În același timp, o metodă de informare poate fi considerată și secțiunea de transparență decizională (prezentă pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice), însă aceasta prezintă toate deciziile luate în ultima perioadă și nu se realizează o diferențiere a informațiilor cu privire la schemele de ajutor de stat.

Prin urmare, procesul de informare asupra posibilităților de finanțare prin intermediul schemelor de ajutor de stat antemenționate constă în principal în diseminarea informațiilor pe site-ul oficial al Ministerului Finanțelor Publice, fără a viza în mod direct atragerea potențialilor beneficiari neavizați de aceste posibilități.

O analiză comparativă între mecanismele de implementare în cadrul schemelor HG 1165/2007, HG 1680/2008 și HG 807/2014 este realizată în continuare:

Criteriu	HG nr. 1165/2007	HG nr. 1680/2008	HG nr. 807/2014	Analiză comparativă
Procedura de selecție	<p>Procedura de selecție aplicată în cadrul acestei scheme nu se bazează pe o abordare comparativă a cererilor de acord depuse, ci pe aplicarea principiului "primul venit, primul servit" corelat cu stabilirea unor criterii calitative de eligibilitate, pentru care au fost prevăzute praguri minime relevante.</p> <p>Această abordare este destul de comună în cadrul schemelor de ajutor de stat adresate întreprinderilor mari din statele membre ale UE și este absolut rezonabilă în cazul în care schema abordează un număr limitat de inițiative, cu o valoare ridicată și un grad scăzut de comparabilitate, deoarece garantează un nivel optim de simplificare a procedurii și rapiditate în implementarea etapelor procedurale anterioare contractării, asigurând totodată eficiență în selectarea inițiativelor cu impact ridicat.</p>	<p>Sesiunea pentru depunerea cererilor de acord a fost continuă. Procedura de selecție aplicată în cadrul acestei scheme nu se bazează pe o abordare comparativă a cererilor de acord depuse, ci pe aplicarea principiului "primul venit, primul servit" corelat cu stabilirea unor criterii calitative de eligibilitate pentru care au fost prevăzute praguri minime importante.</p> <p>Această abordare este destul de comună în cadrul schemelor de ajutor de stat adresate întreprinderilor mari din statele membre ale UE și este absolut rezonabilă în cazul în care schema abordează un număr limitat de inițiative, cu o valoare ridicată și un grad scăzut de comparabilitate, deoarece garantează un nivel optim de simplificare a procedurii și rapiditate în implementarea etapelor procedurale anterioare contractării, asigurând totodată eficiență în selectarea inițiativelor cu impact ridicat.</p>	<p>Procedura de selecție aplicată în cadrul acestei scheme nu se bazează pe o abordare comparativă a cererilor de acord depuse, ci pe aplicarea principiului "primul venit, primul servit" corelat cu stabilirea unor criterii calitative de eligibilitate, pentru care au fost prevăzute praguri minime relevante.</p> <p>Această abordare este destul de comună în cadrul schemelor de ajutor de stat adresate întreprinderilor mari din statele membre ale UE și este absolut rezonabilă în cazul în care schema abordează un număr limitat de inițiative, cu o valoare ridicată și un grad scăzut de comparabilitate, deoarece garantează un nivel optim de simplificare a procedurii și rapiditate în implementarea etapelor procedurale anterioare contractării, asigurând totodată eficiență în selectarea inițiativelor cu impact ridicat.</p>	<p>Procedurile de selecție aferente celor trei scheme de ajutor de stat prezintă caracteristici similare, bazându-se pe o abordare de tipul "primul venit, primul servit", condiționată de îndeplinirea anumitor criterii de eligibilitate specifice.</p>

Criteria	HG nr. 1165/2007	HG nr. 1680/2008	HG nr. 807/2014	Comparative analysis
Administrative documents necessary in the application stage	Documents of an administrative nature necessary for the submission of the application were minimal, for justifying the fiscal and legal aspects of the business. With all these, it was requested to submit a plan of investment and a technical-economic study, which presented a certain degree of specificity and technical and economic aspects, which led to the contracting of consulting firms.	Documents of an administrative nature necessary for the submission of the application were minimal for justifying the fiscal and legal aspects of the business. The investment plan and the technical-economic study represent the essential points for establishing the impact on regional development through the project. Viability and efficiency of investment projects were realized based on quantitative and qualitative indicators.	Administrative documents necessary in the application stage are minimal and the role is to verify the fulfillment of legal and financial conditions. Additionally, applicants have the obligation to submit a business plan, from which the viability of the project, economic efficiency of the business and the development strategy are derived.	Referencing administrative documents from the application stage, it is observed that in the case of all three aid schemes, the applicant must submit a minimum set of documents necessary for justifying the fulfillment of legal and financial criteria. Requested documents, which presented a higher degree of complexity and specificity, are the investment plan and the technical-economic study (in the case of aid schemes HG 1165/2007 and HG 1680/2008), respectively the business plan (aid scheme HG 807/2014).
Qualitative and quantitative conditions addressed to applicants	Qualitative and quantitative conditions imposed on applicants are represented by the main dimensions that contributed significantly to the fulfillment of	Qualitative conditions imposed on investments represent the main criterion in the case where the general objective of the aid scheme is achieved, being realized in	Qualitative and quantitative conditions imposed on applicants in the context of financial support or the role of ensuring the fulfillment of the general	The aid scheme HG 807/2014 imposes specific conditions that allow access to financing only for

Criteria	HG nr. 1165/2007	HG nr. 1680/2008	HG nr. 807/2014	Analiză comparativă
	<p>obiectivului general al schemei, fiind astfel selectate proiectele care au asigurat realizarea de investiții mari și care au contribuit astfel la dezvoltarea regională.</p> <p>În baza acestor condiții s-a permis accesul la finanțare a acelor întreprinderi care au vizat o investiție de impact la nivel regional. Totodată, a fost influențată în mod pozitiv piața muncii prin impunerea condiției de înființare și menținere a locurilor de muncă.</p>	<p>selecție a proiectelor ce conferă un impact regional major și sustenabilitate schemei de ajutor de stat.</p> <p>Condițiile minimale permit accesul către finanțare numai întreprinderilor ce vizează o investiție de impact la nivel regional. Totodată, este influențată în mod pozitiv piața muncii prin impunerea condiției de înființare și menținere a locurilor de muncă.</p>	<p>al schemei de ajutor de stat, prin selecția acelor proiecte care generează o contribuție semnificativă la dezvoltarea regională și un efect multiplicator în economie prin antrenarea și a altor investiții conexe.</p> <p>Codiciționalitățile solicitate aplicanților permit accesul la finanțare numai întreprinderilor care urmăresc realizarea de investiții inițiale cu impact la nivel regional și care demonstrează eficiență economică, viabilitate și durabilitate.</p> <p>Nu sunt prevăzute condiții specifice privind crearea unui număr minim de locuri de muncă.</p>	<p>întreprinderile care vizează realizarea de investiții inițiale cu impact în economia regională, fără însă a solicita crearea unui număr minim de locuri de muncă prin proiect, condiție prezentă în cadrul schemelor instituite prin HG 1165/2007 și HG 1680/2008.</p>
Nivel de adecvare a intensității ajutorului de stat	<p>Intensitatea ajutorului de stat a fost corelată cu regiunea la nivelul căreia a fost realizată investiția. Intensitatea ajutorului de stat reprezintă raportul dintre valoarea brută actualizată a</p>	<p>Modul de acordare a intensității ajutorului de stat reprezintă un aspect esențial în alocarea sumelor către investiții cu impact major. Astfel, sunt urmăriți indicatori economici de la nivelul întreprinderilor, fiind astfel realizată</p>	<p>Intensitatea ajutorului de stat este corelată cu regiunea la nivelul căreia se realizează investiția.</p>	<p>În cazul tuturor celor trei scheme, intensitatea ajutorului de stat este stabilită în funcție de regiunea la nivelul căreia a fost realizată investiția.</p>

Criteria	HG nr. 1165/2007	HG nr. 1680/2008	HG nr. 807/2014	Comparative analysis
	<p>ajutorului și valoarea actualizată a costurilor eligibile.</p>	<p>o selecție a proiectelor care vor beneficia de alocări financiare mai mari.</p>		
<p>Proceduri de plată și monitorizare</p>	<p>Investiția minimă a fost de 30 milioane euro, echivalent în lei, impunând crearea a cel puțin 300 de locuri de muncă.</p> <p>Procesul de monitorizare a vizat verificarea îndeplinirii condițiilor asumate de beneficiari prin proiect, respectiv menținerea investiției inițiale și a locurilor de muncă pentru o perioadă de cel puțin 5 ani, respectiv 3 ani în cazul IMM-urilor, de la finalizarea investiției.</p> <p>Prin condițiile impuse aplicanților în cadrul schemei, au fost create premisele necesare sustenabilității proiectelor și implicit a schemei de ajutor de stat.</p>	<p>Procesul de plată și monitorizare a vizat verificarea conformității investițiilor cu planul propus, pe parcursul perioadei de implementare și 5 ani după realizarea investiției, fiind în principal monitorizată evoluția economico-financiară a întreprinderilor.</p>	<p>Procesul de plată și monitorizare vizează verificarea unor aspecte esențiale ale proiectului precum: evoluția indicatorilor economico-financiar, gradul de îndeplinire a planului de investiții, numărul de locuri de muncă create și cifra de afaceri realizată ca urmare a investiției, contribuția la dezvoltarea regională etc.</p> <p>Procesul de monitorizare are ca obiectiv verificarea îndeplinirii obligațiilor de menținere a investiției inițiale pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la finalizarea acesteia.</p>	<p>Procedurile de plată și monitorizare sunt similare și vizează verificarea îndeplinirii condițiilor asumate de beneficiari prin proiect, precum evoluția indicatorilor economico-financiar ai întreprinderii, realizarea planului de investiții, menținerea investiției și a locurilor de muncă create pe o perioadă de cel puțin 5 ani, realizarea contribuției la dezvoltarea regională etc.</p>

3.3. Identificarea și prezentarea schemelor de ajutor de stat implementate de Ministerul Finanțelor Publice în perioada 2007-2017, care au ca scop dezvoltarea regională prin crearea de locuri de muncă

În perioada 2007-2017, Ministerul Finanțelor Publice a implementat două scheme de ajutor de stat al căror obiectiv este reprezentat de susținerea dezvoltării regionale prin realizarea de investiții care să genereze crearea de noi locuri de muncă. În general, schema de ajutor de stat HG 797/2012 a avut un caracter mai specific, adresându-se întreprinderilor de dimensiuni mari, care au vizat investiții inovative sau care au cuprins o componentă IT. Astfel, în vreme ce HG 797/2012 s-a adresat categoriei de întreprinderi mari, sfera de acțiune a HG 332/2014 a fost extinsă, această schemă fiind deschisă atât întreprinderilor de mici dimensiuni ori nou-înființate, cât și societăților comerciale de mari dimensiuni și cooperațiilor.

Elemente specifice	HG nr. 797/2012	HG nr. 332/2014	Analiză comparativă
Obiectiv și bază legală	<p>Dezvoltarea regională prin investiții care utilizează tehnologii noi și creează locuri de muncă cu valoare adăugată ridicată în sectoarele eligibile</p> <p>Schema de ajutor de stat este exceptată de la obligația notificării către Comisia Europeană, conform criteriilor prevăzute de Regulamentul Comisiei Europene nr. 800/2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea art. 87 și 88 din tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare), publicat în</p>	<p>Dezvoltarea regională prin realizarea de investiții care determină crearea de locuri de muncă în toate sectoarele economice (cu anumite excepții detaliate mai jos)</p> <p>Schema de ajutor de stat a fost instituită în baza prevederilor Regulamentului (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea art. 107 și 108 din tratat. Schema este exceptată de la obligația notificării Comisiei Europene.</p>	<p>Obiectivul general al celor două scheme de ajutor de stat este acela de a contribui la dezvoltarea regională prin susținerea de investiții care să genereze noi locuri de muncă. Diferența între cele două scheme constă în principal în focalizarea ajutorului de stat către anumite sectoare specifice de activitate economică (de exemplu, bazate pe utilizarea tehnologiilor noi, în cazul schemei HG nr. 797/2012). Astfel, la o primă analiză, se poate observa că în cazul schemei instituite în baza HG nr. 797/2012, obiectivul acesteia a fost mai puternic corelat cu viziunea Strategiei Naționale pentru Competitivitate 2014-2020 (de exemplu, integrarea pozitivă a</p>

Elemente specifice	HG nr. 797/2012	HG nr. 332/2014	Analiză comparativă
	<p>Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria L, nr. 214 din 9 august 2008.</p>		<p>pieței prin crearea unor condiții atractive pentru muncă și inovare, integrarea teritorială a pieței și dezvoltarea economiilor regionale). În contrast, obiectivul schemei instituite în baza HG nr. 332/2014 pare mai puternic corelat cu prioritățile stabilite în cadrul Strategiei Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020 (diminuarea șomajului în rândul tinerilor, în special în cazul tinerilor NEETs - care nu sunt în ocupare, educație sau formare; creșterea participării persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile pe piața muncii prin dezvoltarea de măsuri care să combine suportul social cu activarea), beneficiarii eligibili fiind atât întreprinderile mici și mijlocii, cât și cele de mari dimensiuni, cu obiecte de activitate din toate sectoarele de activitate economică (cu excepția celor prevăzute în Regulamentul Comisiei Europene nr. 800/2008). Accentul este plasat în acest caz asupra generării de locuri de muncă, inclusiv pentru lucrători defavorizați.</p>
Durată	<p>Perioada de valabilitate a schemei de ajutor de stat pentru emiterea de acorduri de finanțare a fost 2012 - 30.06.2014.</p>	<p>Perioada de valabilitate a schemei de ajutor de stat pentru emiterea de acorduri de finanțare este stabilită între 2014 și 2020.</p> <p>Plata ajutorului de stat se efectuează în perioada 2015-2025, în limita bugetului anual alocat schemei.</p>	<p>Atât în cazul perioadei în care puteau fi emise acorduri de finanțare, cât și în cazul perioadei în care plățile pot fi efectuate, schema de ajutor de stat instituită în baza HG nr. 797/2012 a prevăzut durate mai scurte în contrast cu schema instituită în baza HG nr. 332/2014. Perioada prevăzută pentru plata</p>

Elemente specifice	HG nr. 797/2012	HG nr. 332/2014	Analiză comparativă
	Plata ajutorului de stat se efectuează în perioada 2013-2019, în limita bugetului anual alocat schemei.		ajutorului de stat în cadrul HG 332/2014 este însă corelată cu posibilitatea beneficiarilor schemei 332/2014 de a efectua angajări în timpi diferiți (fiind stabilită însă obligația demarării investiției în termen de maximum 6 luni de la data emiterii acordului de finanțare).
Grup țintă (categoriile de întreprinderi vizate de schema de ajutor de stat)	Categoriile de întreprinderi vizate de prezenta schemă trebuie să îndeplinească următoarele condiții: a) să fie înregistrate potrivit Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare; b) să realizeze investiții inovative sau investiții care să includă o componentă ITC de minimum 20% din valoarea planului de investiții; c) investițiile realizate să conducă la crearea a cel puțin 200 de locuri de muncă.	Întreprinderi nou-înființate sau întreprinderi în activitate, IMM-uri sau întreprinderi mari, cu personalitate juridică, înființate conform Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare sau Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției, republicată.	Și în cazul grupului țintă avut în vedere de cele două scheme s-a putut observa o diferență în abordare, schema aflată în derulare în prezent (HG nr. 332/2014) fiind deschisă atât întreprinderilor de mici dimensiuni ori nou-înființate, cât și societăților comerciale de mari dimensiuni și cooperativaților. În contrast, schema instituită în baza HG nr. 797/2012 a avut ca beneficiari eligibili marii actori economici cu importante componente ITC, capabili să genereze cel puțin 200 de locuri de muncă prin intermediul proiectelor individuale de investiții.
Domeniu de aplicare (sectoare de activitate eligibile pentru a	Schema de ajutor de stat s-a aplicat următoarelor sectoare de activitate: - industria prelucrătoare, cu excepția fabricării băuturilor și fabricării produselor din tutun;	Toate sectoarele de activitate, cu excepția celor prevăzute în Regulamentul Comisiei Europene nr. 800/2008 (prezentate în secțiunea următoare).	Reflectând din nou caracterul diferit al obiectivelor avute în vedere, domeniile de aplicare eligibile în cazul schemei instituite prin HG nr. 797/2012 sunt concentrate pe

Elemente specifice	HG nr. 797/2012	HG nr. 332/2014	Analiză comparativă
beneficia de ajutor de stat)	<ul style="list-style-type: none"> - producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; - activități de editare produse software; - telecomunicații; - activități de servicii în IT; - activități de servicii informatice; - cercetare-dezvoltare. 		tipuri de activitate economică cu potențial de a genera valoare adăugată mai ridicată.
Situatii de exceptare	<p>În cadrul schemei, nu s-au putut acorda ajutoare de stat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - activităților din sectorul cărbunelui; - activităților din sectorul siderurgic; - activităților din sectorul construcțiilor navale; - activităților din sectorul fibrelor sintetice. 	<p>Sunt exceptate de la schema de ajutor de stat stabilită în baza HG nr. 332/2014 întreprinderile care își desfășoară activitatea în următoarele sectoare de activitate:</p> <p>a) ajutoare acordate în sectorul pescuitului și acvaculturii, astfel cum sunt reglementate de Regulamentul (CE) nr. 104/2000 al Consiliului din 17 decembrie 1999 privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură;</p> <p>b) ajutoare acordate în sectorul producției primare de produse agricole;</p> <p>c) ajutoare acordate în sectorul prelucrării și comercializării produselor agricole, în următoarele cazuri:</p> <p style="padding-left: 40px;">(i) atunci când valoarea ajutoarelor este stabilită pe baza prețului sau a cantității unor</p>	În cazul ambelor scheme de ajutor sunt exceptate domeniile stabilite în baza Regulamentului CE nr. 800/2008, precum și sectoarele siderurgic, al cărbunelui, sectorul construcțiilor navale, sectorul fibrelor sintetice, iar în cazul schemei HG nr. 332/2014 sunt exceptate și sectorul transporturilor și sectorul energiei.

Elemente specifice	HG nr. 797/2012	HG nr. 332/2014	Analiză comparativă
		<p>astfel de produse achiziționate de la producători primari sau comercializate de către întreprinderile în cauză; sau</p> <p>(ii) atunci când acordarea ajutoarelor este condiționată de transferarea lor parțială sau integrală către producători primari;</p> <p>d) ajutoare pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive, astfel cum sunt reglementate de Decizia nr. 2010/787 a Consiliului din 10 decembrie 2010 privind ajutorul de stat pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive;</p> <p>e) ajutoare care favorizează activitățile din sectorul siderurgic, sectorul cărbunelui, sectorul construcțiilor navale, sectorul fibrelor sintetice, sectorul transporturilor și sectorul energiei.</p>	
<p>Criterii de eligibilitate</p>	<ul style="list-style-type: none"> Criterii de eligibilitate specifice întreprinderilor <p>Au putut beneficia de ajutor de stat în baza schemei întreprinderile care îndeplineau cumulativ, la data solicitării, următoarele criterii de eligibilitate:</p> <ul style="list-style-type: none"> sunt înregistrate conform Legii 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu 	<p>Pot beneficia de alocări în baza schemei de ajutor de stat întreprinderile care îndeplinesc cumulativ, următoarele criterii de eligibilitate:</p> <ul style="list-style-type: none"> sunt înființate conform Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sau conform Legii nr. 1/2005 privind organizarea și 	<p>La nivelul ambelor scheme de ajutor de stat sunt vizate investiții inițiale și sunt exceptate de la finanțare societățile comerciale care înregistrează debite la bugetele locale și la bugetul consolidat general, care se încadrează în categoria „întreprinderilor în dificultate”, împotriva cărora au fost emise decizii de recuperare a ajutorului de stat și care au mai beneficiat de alte tipuri de ajutor de stat pentru aceleași costuri eligibile. Față de schema HG nr. 797/2012 însă, schema HG nr.</p>

Elemente specifice	HG nr. 797/2012	HG nr. 332/2014	Analiză comparativă
	<p>modificările și completările ulterioare;</p> <ul style="list-style-type: none"> • intenționează să realizeze o investiție inițială în România, în unul din domeniile de activitate prevăzute în Anexa nr. 1 la hotărâre; • nu înregistrează debite restante la bugetul general consolidat și la bugetul local; • nu intră în categoria „întreprinderilor în dificultate” potrivit prevederilor Capitolului 2, secțiunea 2.1 din Comunicarea Comisiei Europene - Linii directoare comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea firmelor în dificultate, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. C 244 din 1 octombrie 2004; • nu se află în procedură de executare silită, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, închidere operațională, lichidare; • nu au fost emise împotriva lor decizii de recuperare a unui 	<p>funcționarea cooperăției, republicată;</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizează investiții inițiale în România, în unul din domeniile de activitate eligibile; - nu înregistrează debite restante la bugetele componente ale bugetului general consolidat; - nu intră în categoria „întreprinderilor în dificultate”; - nu se află în procedură de executare silită, insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, închidere operațională, lichidare sau suspendare temporară a activității; - nu fac obiectul unor decizii de recuperare a unui ajutor de stat sau în cazul în care asemenea decizii au fost emise acestea au fost executate; - nu au beneficiat de ajutoare de stat regionale pentru costuri eligibile de natura activelor corporale și necorporale în cadrul aceluiași proiect unic de investiții; - nu au efectuat o relocare către unitatea în care urmează să aibă loc investiția inițială pentru care se solicită ajutorul în ultimii 2 ani anteriori înregistrării cererii de acord pentru finanțare și, la momentul 	<p>332/2014 prevede și un criteriu care vizează încurajarea sustenabilității investițiilor inițiale, excluzând de la finanțare reprezentanții companiilor care efectuat o relocare către unitatea în care urmează să aibă loc investiția inițială pentru care se solicită ajutorul în ultimii 2 ani anteriori înregistrării cererii de acord pentru finanțare. În ceea ce privește criteriile de eligibilitate specifice investițiilor, cele două scheme de ajutor de stat reflectă abordări strategice diferite. Astfel, în cazul schemei HG nr. 797/2012 se viza susținerea unor operatori economici de mari dimensiuni care utilizează tehnologii noi și creează, în baza proiectelor de investiții susținute, minimum 200 de locuri de muncă. În contrast, în baza schemei HG nr. 332/2014 plaja de operatori eligibili este mult mai variată, numărul minim de locuri de muncă este substanțial mai scăzut (doar 10 locuri de muncă pentru fiecare locație a realizării investiției), iar accentul pe impactul social generat este mult mai puternic (din cele minimum 10 locuri de muncă generate, 3 fiind obligatoriu a fi ocupate de către lucrători defavorizați).</p> <p>Se constată așadar, accentul mai mare pe care HG 332/2014 îl acordă egalității de șanse, prin încurajarea participării, pe piața forței de</p>

Elemente specifice	HG nr. 797/2012	HG nr. 332/2014	Analiză comparativă
	<p>ajutor de stat sau în cazul în care asemenea decizii au fost emise acestea au fost executate, conform prevederilor legale în vigoare;</p> <ul style="list-style-type: none"> • nu au solicitat alte tipuri de ajutor de stat pentru aceleași costuri eligibile; • fac dovada viabilității proiectului de investiții și a eficienței economice a întreprinderii pe baza Planului de afaceri. • Criterii de eligibilitate specifice investițiilor <p>Investițiile pentru care s-a solicitat finanțare în cadrul schemei trebuiau să îndeplinească cumulativ următoarele criterii de eligibilitate:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să fie considerate investiții inițiale; • să fie investiții inovative sau investiții care să includă o componentă ITC de minimum 20% din valoarea planului de investiții; • să conducă la crearea a cel puțin 200 de locuri de muncă; 	<p>înregistrării cererii, oferă un angajament că nu vor face acest lucru pentru o perioadă de până la 2 ani după finalizarea investiției inițiale pentru care se solicită ajutorul;</p> <ul style="list-style-type: none"> - creează pentru fiecare locație a realizării investiției minimum 10 locuri de muncă, dintre care minimum 3 locuri de muncă pentru <i>lucrători defavorizați</i>; - nu aparțin unor acționari care dețin sau au deținut în ultimii 2 ani anteriori datei înregistrării cererii de acord pentru finanțare o altă întreprindere înregistrată conform Legii nr. 31/1990 sau Legii nr. 1/2005, care desfășoară sau a desfășurat activitatea pentru care solicită finanțare, în cazul întreprinderilor nou-înființate. 	<p>muncă, a persoanelor aparținând categoriilor defavorizate, precum tineri, persoane cu vârsta de peste 50 de ani, persoane care nu au avut un loc de muncă remunerat în ultimele 6 luni, persoane aparținând minorităților etnice, persoane cu dizabilități etc.</p>

Elemente specifice	HG nr. 797/2012	HG nr. 332/2014	Analiză comparativă
	<ul style="list-style-type: none"> să facă dovada contribuției la dezvoltarea regională. 		
Acordare punctaj	Nu este cazul.	<p>În vederea încadrării în bugetul alocat schemei, pentru întreprinderile care îndeplinesc condițiile de conformitate și criteriile de eligibilitate se calculează un punctaj, în baza următoarelor criterii:</p> <ul style="list-style-type: none"> - numărul de locuri de muncă nou create; - locația realizării investiției; - rentabilitatea cifrei de afaceri în ultimul exercițiu financiar încheiat, în cazul întreprinderilor în activitate; - valoarea capitalului social subscris vărsat, în cazul întreprinderilor nou-înființate. <p>Selectarea întreprinderilor se face în ordinea descrescătoare a punctajului obținut.</p>	Grila de evaluare utilizată în cadrul HG nr. 332/2014 ia în considerare mai multe aspecte în procesul de evaluare. Cu toate acestea, criteriile nu sunt legate în mod deosebit de posibilele priorități de dezvoltare regională, care pot fi identificate în strategiile naționale sau regionale relevante, cum ar fi sectoarele economice.
Cheltuieli eligibile	Cheltuielile eligibile reprezintă costurile salariale înregistrate pe o perioadă de 2 ani consecutivi ca urmare a creării de locuri de muncă și implicit a realizării proiectului de investiție.	Sunt considerate cheltuieli eligibile costurile salariale (cuprinzând salariul brut până la limita salariului mediu brut pe economie și contribuțiile obligatorii ale angajatorului aferente) înregistrate pe o perioadă de 2 ani consecutivi, ca urmare a creării de locuri de muncă.	Cheltuielile eligibile sunt identice în cazul ambelor scheme de ajutor de stat. Plata în numerar a salariilor este considerată eligibilă în cadrul schemei instituită prin HG 332/2014.

3.4. Analiza mecanismelor de implementare. Analiza instrumentelor de informare și implementare a măsurilor de sprijin de natura ajutorului de stat acordate de Ministerul Finanțelor Publice (manual, ghid, site etc.)

În completarea subcapitolului 3.2, care vizează analiza instrumentelor de informare asupra schemelor de ajutor de stat reglementate prin HG 1680/2008, HG 1165/2007, HG 807/2014, prezentul subcapitol face referire la analiza instrumentelor de informare ale schemelor de ajutor de stat reglementate prin HG 797/2012 și HG 332/2014.

Schema de ajutor de stat reglementată prin HG 797/2012 (schemă închisă)

Instrument de informare	Descriere instrument de informare	Vizibilitate/Utilitate
Informații cu privire la schema de ajutor de stat	<p>1. Principalul element informativ este reprezentat de Hotărârea de Guvern aferentă schemei de ajutor de stat, document care reglementează regulile și procedurile de aplicare, procedura de acordare și dispozițiile finale ale schemei de ajutor de stat. Hotărârea de Guvern expusă inițial a fost completată și modificată prin Hotărâri de Guvern ulterioare, fiind aduse adnotări documentului inițial.</p> <p>2. Caracteristicile HG-ului, document prin care se evidențiază principalele aspecte ale schemei de ajutor de stat, o sumarizare a celor mai importante aspecte.</p> <p>3. Ghidul Solicitantului, ce conține principalele informații necesare pentru accesul potențialilor aplicanți în cadrul schemei de ajutor de stat. Acesta este principalul document ce trebuie urmărit de către aplicanți pentru solicitarea finanțării.</p> <p>4. Lista beneficiarilor în cadrul schemei de ajutor de stat și stadiul implementării proiectelor aprobate la 30.06.2018.</p>	<p>Hotărârile de Guvern sunt vizibile atât în secțiunea dedicată ajutorului de stat a website-ului MFP, cât și în Monitorul Oficial al României.</p> <p>Cu toate acestea, gradul de vizibilitate este unul relativ redus, întrucât informațiile sunt accesibile doar pentru persoanele avizate și care cunosc această oportunitate de finanțare.</p>

Schema de ajutor de stat reglementată prin HG 332/2014 (schemă deschisă)

Instrument de informare	Descriere instrument de informare	Vizibilitate/ Utilitate	Recomandări
Informații cu privire la schema de ajutor de stat	<p>1. Principalul element informativ este reprezentat de Hotărârea de Guvern aferentă schemei de ajutor de stat, document care reglementează regulile și procedurile de aplicare, procedura de acordare și dispozițiile finale ale schemei de ajutor de stat. Hotărârea de Guvern expusă inițial a fost completată și modificată prin Hotărâri de Guvern ulterioare, fiind aduse adnotări documentului inițial.</p> <p>2. Ghidul Solicitantului (revizuit), ce conține principalele informații necesare pentru accesul potențialilor aplicanți în cadrul schemei de ajutor de stat. Acesta este principalul document ce trebuie urmărit de către aplicanți pentru solicitarea finanțării.</p> <p>3. Manual de plată (revizuit), ce conține informații necesare pentru elaborarea cererilor de plată.</p> <p>4. Lista beneficiarilor în cadrul schemelor de ajutor de stat, cuprinzând lista cererilor de acord de finanțare și a rezultatelor procesului de selecție.</p> <p>5. Stadiul implementării proiectelor aprobate spre finanțare la 30.06.2018 și bilanțul schemei de ajutor de stat la 31.12.2017.</p>	<p>Hotărârile de Guvern sunt vizibile atât în secțiunea dedicată ajutorului de stat a website-ului MFP, cât și în Monitorul Oficial al României.</p> <p>Cu toate acestea, gradul de vizibilitate este unul relativ redus întrucât informațiile sunt accesibile doar pentru persoanele avizate și care cunosc această oportunitate de finanțare.</p>	<p>Se recomandă ca informațiile cu privire la oportunitatea de finanțare prin intermediul schemelor de ajutor de stat să fie mai accesibile unui public general mai puțin familiarizat cu procedurile tehnice de aplicare în cadrul unor scheme similare. În acest sens, ar putea fi utilizate materiale cu conținut atractiv (de exemplu, broșuri electronice, prezentări sintetice în format pdf. sau ppt.), care să prezinte principalele informații generale ale schemelor de ajutor de stat (obiectivul acestora, termen de depunere, criteriile de eligibilitate etc.). Pentru informații tehnice și detaliate, aplicanții pot consulta Ghidul Solicitantului sau alte documente tehnice, însă materialele de sinteză conțin doar informațiile generale care pot fi diseminate publicului larg.</p> <p>Se recomandă ca în secțiunea dedicată pe website-ul MFP să fie</p>

Instrument de informare	Descriere instrument de informare	Vizibilitate/ Utilitate	Recomandări
			<p>postată HG completată și modificată în formatul unui document unic (nu doar ca documente distincte: HG inițial, HG-uri privind modificările).</p> <p>Se recomandă prezentarea versiunilor finale (din acel moment) ale Ghidului Solicitantului și a Manualului de Plată, includerea secțiunilor intermediare se poate prezenta în alte secțiuni. Practic, potențialii aplicanți să poată urmări în mod simplu cele mai actuale documente.</p>
Secțiune de întrebări frecvente	Această secțiune prezintă răspunsurile aferente celor mai frecvente întrebări postate de către potențiali beneficiari. Astfel, secțiunea este utilizată pentru a oferi informații suplimentare față de cele enunțate anterior și pentru a clarifica principalele nelămuriri cu privire la acordarea finanțării.	<p>Vizibilitate ridicată, în contextul introducerii acestei secțiuni ca parte a elementelor informative ale schemei de ajutor de stat.</p> <p>Prezintă un grad de utilitate ridicat, întrucât sunt clarificate aspecte importante legate de procedura de finanțare și se evită repetarea întrebărilor formulate de către potențiali aplicanți.</p>	Se recomandă ca răspunsurile oferite pentru cele mai frecvente întrebări să fie structurate pe categorii, astfel încât să se faciliteze colectarea informațiilor de către aplicanți (de exemplu, subsecțiune dedicată răspunsurilor privind criteriile de eligibilitate).

Instrument de informare	Descriere instrument de informare	Vizibilitate/ Utilitate	Recomandări
Secțiune Helpdesk de formulare întrebări	Prezentată sub formă de formular standardizat, reprezintă principalul element prin care se pot soluționa solicitări de clarificare punctuale ale beneficiarilor. În același timp, acesta este ușor de utilizat și permite adresarea oricărui tip de întrebare.	<p>Vizibilitate ridicată, în contextul introducerii acestei secțiuni ca parte a elementelor informative ale schemei de ajutor de stat, în cadrul secțiunii dedicate de pe website-ul MFP.</p> <p>Prezintă un grad de utilitate ridicat, întrucât sunt clarificate aspecte punctuale legate de procedura de finanțare.</p>	Se recomandă menținerea secțiunii de helpdesk și continuarea actualizării permanente a acesteia, luând în considerare gradul ridicat de utilitate pentru potențialii beneficiari ai schemei de ajutor de stat.
Solicitare întâlnire tehnică	Acest procedeu survine în completarea celor menționate anterior și reprezintă o întrevvedere între persoanele desemnate ale DGAS și solicitant pentru a discuta tematica propusă.	<p>Vizibilitate ridicată, în contextul introducerii acestei secțiuni ca parte a elementelor informative ale schemei de ajutor de stat respective, în cadrul secțiunii dedicate de pe website-ul MFP.</p> <p>Prezintă un grad de utilitate ridicat, întrucât se pot clarifica definitiv aspecte punctuale legate de procedura de finanțare.</p>	Se recomandă accelerarea procedurii de solicitare a întâlnirii tehnice, luând în considerare circuitul și soluționarea solicitărilor în cadrul DGAS și SIDOC, variantă selectată pentru asigurarea transparenței și trasabilității solicitărilor formulate.

Instrumentele de informare utilizate în cazul celor două scheme de ajutor de stat nu diferă substanțial. În cazul schemei instituite în baza HG nr. 332/2014, Ghidul Solicitantului precizează însă un termen minim de cel puțin 30 de zile la care anunțul privind deschiderea sesiunii de finanțare să fie făcut public.

Totodată, în cazul ambelor scheme de ajutor de stat, procedura de solicitare a întâlnirii tehnice ar putea fi simplificată, în special din perspectiva circuitului și a soluționării solicitărilor în cadrul DGAS și SIDOC.

În consecință, similar cu sistemul utilizat pentru celelalte scheme de ajutor de stat, există posibilitatea de accesare a informațiilor referitoare la schemele de ajutor de stat reglementate prin HG 797/2012 și HG 332/2014 prin intermediul platformei online, ce poate fi accesată pe website-ul oficial al Ministerului Finanțelor Publice.

Prin urmare, procesul de informare asupra posibilităților de finanțare prin intermediul schemelor de ajutor de stat antemenționate se rezumă în principal la diseminarea informațiilor pe site-ul oficial al Ministerului Finanțelor Publice, ceea ce nu facilitează atragerea potențialilor beneficiari neavizați de aceste posibilități. În continuare, sunt evidențiate o serie de măsuri prin care se poate realiza eficientizarea procesului de informare cu privire la schemele de ajutor de stat, creșterea vizibilității și creșterea accesului către schemele de ajutor de stat:

1. Se recomandă elaborarea unei strategii sau a unui plan de comunicare care să vizeze în mod specific schemele de natura ajutorului de stat, prin care să fie atrași potențialii beneficiari ai schemelor. Această strategie poate fi realizată la nivel intern al Ministerului Finanțelor Publice sau cu sprijinul unor entități externe și poate cuprinde elemente precum, cu titlu de exemplu, elemente precum: obiective ale activității de comunicare, definire grup țintă pentru activitățile de comunicare (beneficiari, potențiali beneficiari, public general etc.), mesaje, instrumente, canale și activități.
2. Se recomandă întreprinderea de campanii informative pentru a crește gradul de conștientizare în rândul potențialilor aplicanți prin:
 - a. realizarea de conferințe în teritoriu (regiuni de dezvoltare), pentru atragerea potențialilor beneficiari în cadrul măsurilor de finanțare;
 - b. campanii de diseminare prin care să se evidențieze principalele rezultate în urma aplicării în cadrul schemelor de ajutor de stat;
 - c. campanii de informare asupra proiectelor ce reprezintă bune practici în domeniile vizate de schemele de ajutor de stat;
 - d. training oferit potențialilor beneficiari pentru facilitarea procesului de aplicare în cadrul schemelor.
3. Se recomandă îmbunătățirea secțiunii de informare accesibilă pe site-ul oficial al MFP - este indicată separarea acestor informații pe o pagină web distinctă, care să prezinte exclusiv informații legate de schemele de ajutor de stat ale MFP, eventual și prin adoptarea unei denumiri clare a instrumentului de acordare a sprijinului sub forma schemelor de ajutor de stat, care să fie mai ușor de promovat decât

identificarea acestuia prin numărul unei legi (hotărâre de guvern sau ordonanță de urgență a guvernului). Prin acest procedeu, ar putea fi realizată inclusiv o monitorizare mai atentă a numărului de accesări a informațiilor de pe website cu privire la schemele de ajutor de stat, precum și creșterea interesului față de metodele de finanțare.

4. Elaborarea unui calendar al activităților privind implementarea schemelor de ajutor de stat (ce va conține sesiunile, bugetele alocate, informațiile relevante asupra procesului de aplicare).

O analiză comparativă între mecanismele de implementare în cadrul schemelor HG 797/2012 și HG 332/2014 este realizată în continuare:

Criteriu	HG nr. 797/2012	HG nr. 332/2014	Analiză comparativă
<p>Procedura de selecție</p>	<p>Procesul de evaluare a cererilor de acord pentru finanțare și a documentelor justificative anexate are în vedere analiza din punct de vedere al legalității și conformității cu prevederile HG nr. 797/2012 și analiza îndeplinirii criteriilor de eligibilitate.</p> <p>Procedura de selecție aplicată în cadrul acestei scheme nu se bazează pe o abordare comparativă a cererilor de acord depuse, ci pe aplicarea principiului "primul venit, primul servit" corelat cu stabilirea unor criterii calitative de eligibilitate pentru care au fost prevăzute praguri minime importante.</p> <p>Această abordare este destul de comună în cadrul schemelor de ajutor de stat adresate întreprinderilor mari din statele membre ale UE și este absolut rezonabilă în cazul în care schema abordează un număr limitat de inițiative, cu o valoare ridicată și un grad scăzut de comparabilitate, deoarece garantează un nivel optim de simplificare a procedurii și rapiditate în implementarea etapelor procedurale anterioare contractării, asigurând totodată eficiență în selectarea inițiativelor cu impact ridicat.</p>	<p>Procedura de selecție este structurată în două etape. La nivelul primei etape se realizează evaluarea cererii de acord pentru finanțare din punct de vedere al conformității documentelor și al îndeplinirii condițiilor și criteriilor de eligibilitate. Totodată este realizată și o punctare a cererilor de acord pentru finanțare pentru a se asigura încadrarea în bugetul alocat schemei, avându-se în vedere următoarele criterii: numărul de locuri de muncă nou-create; locația realizării investiției; rentabilitatea cifrei de afaceri în ultimul exercițiu financiar încheiat în cazul întreprinderilor în activitate/valoarea capitalului social subscris vărsat, în cazul întreprinderilor nou-înființate.</p> <p>Cea de-a doua etapă de evaluare presupune evaluarea planului de afaceri (în baza căruia se demonstrează viabilitatea proiectului de investiții, eficiența economică a întreprinderii și strategia de dezvoltare a activității întreprinderii). Acest tip de abordare asigură o prioritarizare a proiectelor de investiții în funcție de localizarea acestora, de numărul de locuri de muncă generate și de viabilitatea lor.</p>	<p>Comparativ cu schema de ajutor de stat instituită în baza HG nr. 797/2012, prezenta schemă a beneficiat de introducerea unei proceduri de ierarhizare a proiectelor de investiții propuse spre finanțare. Această abordare asigură selectarea spre finanțare în primul rând a proiectelor care generează locuri de muncă mai multe în zone unde rata șomajului este mai ridicată - obiectivul urmărit de schema de ajutor de stat. Introducerea acestei proceduri de ierarhizare a fost cu atât mai necesară cu cât în cazul acestei scheme bugetul total alocat a fost mai scăzut față de schema instituită prin HG nr. 797/2012, iar plaja potențialilor beneficiari a fost mai largă.</p>
<p>Documente administrative</p>	<p>Documentele de tip administrativ necesare pentru depunerea aplicației au fost minimale</p>	<p>Documentele de tip administrativ necesare pentru depunerea aplicației au fost minimale</p>	<p>Referitor la documentele administrative din etapa de depunere, se observă că în cazul</p>

Criteriu	HG nr. 797/2012	HG nr. 332/2014	Analiză comparativă
<p>necesare în etapa de acordare</p>	<p>pentru justificarea aspectelor fiscale și juridice asupra întreprinderii. Cu toate acestea, necesitatea depunerii planurilor de investiții, de creare a locurilor de muncă și de afaceri, care prezintă un anumit grad de dificultate pentru beneficiari, a impus externalizarea activităților de elaborare a acestor documente către firme de consultanță specializate.</p>	<p>pentru justificarea aspectelor fiscale și juridice asupra întreprinderii. Cu toate acestea, există posibilitatea eficientizării procesului de depunere a cererilor de acord prin stabilirea unor protocoale de colaborare cu instituții precum Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) în vederea accesării automate a certificatelor de atestare fiscală privind îndeplinirea obligațiilor de plată la bugetul de stat, respectiv la bugetele locale.</p>	<p>celor două scheme de ajutor de stat aplicantul trebuie să transmită un set minim de documente necesare pentru justificarea îndeplinirii criteriilor de ordin juridic și financiar. În cazul schemei HG nr. 332/2014 însă este posibil ca la nivelul etapei secundare de evaluare operatorii economici nou-înființați să întâmpine dificultăți în atașarea la planul de afaceri a unor scrisori de intenție din partea potențialilor clienți în vederea susținerii cifrei de afaceri prognozate. Totodată, informațiile solicitate în baza planului de afaceri (demonstrarea viabilității și a eficienței economice) au un grad mai ridicat de complexitate - impunând cunoștințe în proiectare financiară - ceea ce ar putea afecta accesul în special al operatorilor economici nou-înființați la acest tip de finanțare.</p>
<p>Condiționalități calitative și cantitative adresate solicitanților</p>	<p>Condiționalitățile calitative și cantitative impuse aplicanților au reprezentat principala dimensiune care contribuie în mod semnificativ la îndeplinirea obiectivului general al schemei.</p> <p>Aceste criterii au permis selecția beneficiarilor cu investiții inovative sau investiții care includ o componentă ITC de minimum 20% din valoarea planului de</p>	<p>Condiționalitățile calitative și cantitative impuse aplicanților (precum și intensitatea ajutorului de stat) au reprezentat principala dimensiune care contribuie în mod semnificativ la îndeplinirea obiectivului general al schemei. În baza acestora s-a facilitat selectarea echilibrată atât de beneficiari întreprinderi mari (19), cât și beneficiari IMM-uri (19), localizați preponderent în afara regiunii București-Ilfov,</p>	<p>La o primă analiză, se poate argumenta faptul că în cazul schemei HG nr. 332/2014, condiționalitățile calitative și cantitative impuse aplicanților au asigurat o distribuție geografică, dar și o distribuție a tipurilor de operatori economici mult mai echilibrată. În același timp, obiectivele strategice diferite ale celor două scheme fundamentează aceste diferențe - în ambele cazuri condiționalitățile impuse</p>

Criteria	HG nr. 797/2012	HG nr. 332/2014	Comparative analysis
	investiții, investiții care conduc la crearea unui număr semnificativ de locuri de muncă, care sunt viabile și eficiente din punct de vedere economic și care fac dovada contribuției la dezvoltarea regională.	având obiecte de activitate economică în sectoare precum industria prelucrătoare, informații și telecomunicații, activități de servicii administrative și servicii de suport, precum și activități profesionale, științifice și tehnice.	aplicanților reflectând în mod corect și coerent țintele avute în vedere de către cele două scheme.
Nivel de adecvare a intensității ajutorului de stat	Intensitatea ajutorului de stat este corelată cu regiunea la nivelul căreia a fost realizată investiția și nivelul costurilor înregistrate cu forța de muncă nou angajată. Prin intermediul acestor criterii se asigură contribuția la îndeplinirea obiectivului privind dezvoltarea regională cu ajutorul investițiilor care utilizează tehnologii noi și creează locuri de muncă cu valoare adăugată ridicată.	Intensitatea ajutorului de stat este corelată cu regiunea la nivelul căreia a fost realizată investiția și nivelul costurilor înregistrate cu forța de muncă nou angajată. Prin intermediul acestei diferențieri se asigură contribuția la îndeplinirea obiectivului privind dezvoltarea regională cu ajutorul investițiilor care creează locuri de muncă, inclusiv pentru lucrători defavorizați.	În ambele cazuri intensitatea ajutorului de stat este stabilită în funcție de zona de localizare a proiectelor de investiții propuse spre finanțare.
Proceduri de plată și monitorizare	Procesul de monitorizare a vizat verificarea îndeplinirii condițiilor asumate de beneficiari prin proiect, respectiv menținerea investiției inițiale pentru o perioadă de cel puțin 5 ani de la finalizarea acesteia, precum și menținerea locurilor de muncă, pentru o perioadă de 5 ani de la data efectuării primei plăți a ajutorului de stat aferent fiecărui loc de muncă creat. Anual, până la data de 30 iunie, întreprinderile beneficiare transmit către Ministerul Finanțelor Publice, pe baza ultimelor situații financiare încheiate și înregistrate la autoritățile competente,	Procesul de monitorizare vizează verificarea îndeplinirii condițiilor asumate de beneficiari prin proiect, respectiv menținerea locurilor de muncă timp de 5 ani de la momentul creării fiecărui nou loc de muncă în cazul beneficiarilor întreprinderilor mari, respectiv timp de 3 ani de la momentul creării fiecărui nou loc de muncă în cazul IMM-urilor. Ministerul Finanțelor Publice, în calitate de furnizor de ajutor de stat, poate verifica oricând la fața locului, notificând în prealabil, în perioada de implementare a investiției, precum și în perioada de monitorizare a	Procedurile de monitorizare sunt similare și vizează verificarea îndeplinirii condițiilor asumate de beneficiari prin proiect. Mai mult, având în vedere faptul că în cazul schemei HG nr. 332/2014 plaja de beneficiari a fost mai largă, perioada de monitorizare a fost proporțional corelată cu tipologia beneficiarilor (IMM-uri sau actori economici mari). Această abordare este recomandată, încurajându-se în această manieră accesarea schemei și de către

Criteriu	HG nr. 797/2012	HG nr. 332/2014	Analiză comparativă
	<p>informații privind condițiile prevăzute în cuprinsul Acordului pentru finanțare.</p> <p>Totodată, pe parcursul perioadei de monitorizare, autoritățile responsabile de gestionarea schemei de ajutor de stat efectuează anual vizite la locațiile de implementare a proiectelor.</p>	<p>locurilor de muncă nou-create, veridicitatea și conformitatea documentelor privind realizarea investiției și efectuarea cheltuielilor eligibile aferente locurilor de muncă nou-create.</p>	<p>operatori economici cu experiență mai redusă.</p>

4. Analiza exemplelor relevante de bune practici la nivel european

Prezentul capitol are scopul de a prezenta o serie de bune practici care au fost identificate și studiate în cadrul schemelor de ajutor de stat aplicate la nivelul altor state membre ale UE, scheme de ajutor de stat similare în scop și caracteristici cu cele implementate de către Ministerul Finanțelor Publice și analizate în cadrul prezentului raport.

Bunele practici prezentate au scopul de a evidenția diferite abordări ale ajutorului regional acordat pentru investiții mari. Unele dintre acestea pot fi considerate imediat utile și transferabile contextului din România, în timp ce altele se referă la abordări instituționale și strategice care sunt în prezent foarte diferite de cele din România. Cu toate acestea, menționarea lor este utilă pentru a prezenta soluțiile posibile adoptate în străinătate care ar putea fi luate în considerare pe termen lung, în cazul în care vor avea loc mai multe reforme structurale ale politicilor de dezvoltare regională la nivel național.

Schemele analizate sunt implementate în Italia ("Contratti di Sviluppo"²/"Contracte de dezvoltare"), Franța ("Prime d'aménagement du territoire - PAT"³/"Primă pentru amenajarea teritorială"), Polonia ("Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2023"⁴/"Program de susținere a investițiilor de importanță majoră pentru economia poloneză pentru perioada 2011-2023") și Irlanda ("Tailored Company Expansion Packages"⁵/"Pachete de expansiune personalizate pentru companii").

Schemele menționate mai sus prezintă următoarele caracteristici comune principale cu schemele MFP:

- sunt scheme de ajutor de stat finanțate din bugetul național;
- sunt scheme de ajutor de stat regional adoptate în cadrul normelor UE de exceptare aferente;
- se adresează întreprinderilor în vederea susținerii de proiecte industriale de o importanță financiară majoră, fiind focalizate fie pe valoarea adăugată a investițiilor în ceea ce privește generarea de noi locuri de muncă, fie pe investiții noi cu potențial de dezvoltare ridicat;
- schemele se bazează pe o procedură de selecție "primul venit, primul servit", bazându-se mai degrabă pe o abordare individuală de evaluare, decât pe o procedură de evaluare comparativă.

² Date disponibile pe www.invitalia.it.

³ PAT ("Prime d'aménagement du territoire") este un ajutor de stat guvernamental acordat întreprinderilor care investesc în zone dezavantajate din Franța, constând într-o primă acordată pentru fiecare nou loc de muncă generat. A se vedea pentru mai multe detalii adresa: <http://www.cget.gouv.fr/prime-damenagement-territoire-pat>.

⁴ Informații despre Program sunt disponibile la https://www.paih.gov.pl/why_poland/investment_incentives.

⁵ Informații disponibile pe <https://www.enterprise-ireland.com/en/funding-supports>.

Pentru o organizare mai bună a analizei, cazurile de bune practici considerate în prezentul capitol sunt grupate în două categorii principale:

- cazuri de bune practici din perspectiva procedurilor folosite: practici legate de procedurile de implementare a schemelor, cu privire la abordări care pot simplifica/acelera gestionarea schemelor de către MFP și accesul la scheme a întreprinderilor interesate;
- cazuri de bune practici în ceea ce privește domeniile de sprijin: practici referitoare la domeniul de aplicare al intervențiilor schemelor de ajutor de stat, legate în principal de modalitățile în care sistemele acoperă nevoile, situațiile și proiectele care nu sunt în prezent considerate în cadrul schemelor implementare de MFP.

În mai multe cazuri, chiar dacă practicile prezentate sunt incluse într-una din aceste două categorii, valoarea lor este mai degrabă transversală și adecvată pentru a fi considerată în cadrul raportului, având atât un aspect procedural, cât și unul strategic.

Cazuri de bune practici din perspectiva procedurilor folosite

Practica nr. 1: Adoptarea unui cadru legislativ unic pentru ajutorul regional pentru investiții majore (schemă de tip umbrelă)

Comparând abordarea din România cu privire la scheme de ajutor de stat regional pentru investiții majore cu experiența altor țări, prima diferență care se remarcă imediat este legată de caracteristicile cadrului legislativ național respectiv.

În România, acest tip de ajutor de stat a fost implementat prin intermediul unui număr de legi individuale (Hotărâri de Guvern sau Ordonanțe de urgență a Guvernului), fiecare reprezentând o schemă de ajutor de stat diferită, independentă una de cealaltă.

Această abordare este, prin urmare, bazată pe adoptarea legislativă a fiecărei noi scheme de ajutor de stat, vizând un obiectiv specific de politică stabilit pe termen scurt sau mediu care, după caz, a fost legat de crearea de locuri de muncă, de inovare sau de realizarea investițiilor industriale de impact major. Au fost adoptate diferite scheme de ajutor de stat în funcție de domeniul lor de aplicare (generale sau pentru sectoare specifice), iar în cazul abordării aceluiași domeniu de aplicare au fost de asemenea adoptate diferite scheme pentru sesiuni de finanțare de-a lungul anilor.

Abordarea tuturor celorlalte state analizate este radical diferită. Cu câteva diferențe, statele preferă, în general, să adopte un cadru legislativ unic și pe termen lung pentru ajutorul regional pentru investiții majore, care să ia forma unei legi naționale sau a unui program de intervenție adoptat printr-o lege națională. Conținutul acestui act este de regulă vast, acoperind toate zonele de exceptare prevăzute de Regulamentul de exceptare pe categorii privind ajutorul regional (GBER).

În acest cadru, care rămâne în vigoare chiar și cu posibile modificări, până la expirarea valabilității Hărții Naționale de Ajutor Regional, actul administrativ care guvernează apelul specific (de exemplu, ghidul solicitantului) stabilește care sunt tipurile de inițiative vizate, sectoarele economice și condițiile de finanțare.

Astfel, cadrul legislativ este folosit pentru aprobarea unei scheme de tip umbrelă care deschide calea pentru activarea ulterioară a acesteia, pe toate sau pe anumite secțiuni specifice ale schemei, prin lansarea apelurilor și publicarea ghidurilor aferente.

Un exemplu clar al acestei abordări îl reprezintă instrumentul "Contratti di Sviluppo"/"Contracte de dezvoltare" din Italia. Legislația care aprobă instrumentul și schema de ajutor de stat aferentă acoperă toate sectoarele posibile de intervenție, de la industrie, la servicii și turism. Sunt adoptate ca un tot unitar intensitatea ajutorului care este stabilită doar ca nivel maxim, cheltuielile eligibile prezentate în formatul unei "liste extinse", precum și forma de sprijin (finanțare nerambursabilă, ajutor rambursabil sau altă formă de finanțare). După adoptarea legislației, în conformitate cu prioritățile politice pe termen scurt și disponibilitatea resurselor la nivelul bugetelor naționale, instrumentul este apoi deschis pentru accesul prin apeluri separate pentru diferite sectoare (de exemplu, există un apel pentru "Contratti di Sviluppo industriali"/"Contracte de dezvoltare industrială" și altul pentru "Contratti di Sviluppo turistici"/"Contracte de dezvoltare turistică"), pentru diferite teritorii (de exemplu, pot fi create rezerve bugetare pentru o anumită regiune într-o anumită perioadă) și pentru diferite valori ale proiectelor (de exemplu, cele mai mari investiții au un "circuit rapid"/"fast track" - mai multe detalii sunt oferite la nivelul unor cazuri de bune practici prezentate mai jos). Toate aceste versiuni/modulații sunt păstrate în cadrul schemei umbrelă aprobate prin lege și pot fi adoptate și lansate fără a fi nevoie de o nouă schemă aprobată la nivel legislativ.

Avantajele unei astfel de abordări sunt evidente:

- flexibilitate și viteză mai mari în ceea ce privește lansarea apelurilor, nefiind necesară aprobarea unei noi scheme de ajutor de stat atunci când se lansează un nou apel sau un apel specific;
- cadru legal clar și stabil. Principalele reguli și caracteristici ale sistemului rămân fixe pentru toată perioada de valabilitate - în principiu șapte ani, egală cu perioada de programare a UE - generând un nivel de încredere sustenabil al mediului de afaceri care se poate baza pe această schemă;
- promovare mai ușoară și mai eficientă a schemei. O schemă de tip umbrelă valabilă pentru o perioadă multianuală poate fi promovată într-o manieră mai sistematică, având un site web propriu și făcând obiectul campaniilor generale de promovare, care pot fi mai bine orientate atunci când vor fi lansate apeluri specifice în cadrul schemei de ajutor de stat;
- instrumente și proceduri integrate de monitorizare și evaluare, care să permită stabilirea unor indicatori și proceduri de monitorizare care să poată rămâne neschimbate la momentul lansării unor apeluri diferite, permițând cu ușurință evaluări ale impactului la nivel strategic.

Practica nr. 2: Cofinanțarea de către UE a schemelor

Schemele de ajutor de stat acordate de Ministerul Finanțelor Publice se desfășoară exclusiv cu finanțare din bugetul național. Astfel, acestea sunt separate și complementare schemelor de ajutor de stat incluse în programele naționale de finanțare prin fondurile ESI (în special FEDR), chiar dacă unele dintre acestea pot avea scopuri și domenii de intervenție similare (de exemplu, unele intervenții din POSCCE 2007-2013).

Selectarea adoptării unei astfel de separări rigide între schemele de ajutor de stat finanțate prin intermediul bugetului național și programele finanțate de UE poate fi logică și justificată: bugetul național poate fi utilizat cu mai multă flexibilitate (nu trebuie să respecte, pe lângă normele UE privind ajutorul de stat, și normele UE relevante privind fondurile ESI) și ajutorul poate fi concentrat pe domenii care nu au fost incluse în programele de finanțare ESI. Polonia, prin Programul de susținere a investițiilor de importanță majoră pentru economia poloneză pentru perioada 2011-2023, urmează exact aceeași abordare, nu numai prin faptul că nu prevede posibilitatea cofinanțării prin fonduri europene a programului, ci stabilește și o regulă strictă privind incompatibilitatea între sprijinul UE și sprijinul acordat de program aceluiași proiecte.

Programul francez, Prime d'aménagement du territoire (prima pentru amenajare teritorială), pare să fie conceput pentru a fi utilizat exclusiv prin bugetul național, însă nu conține nicio dispoziție specifică care să interzică utilizarea finanțării europene în vederea implementării acestuia.

Alte state membre, precum Irlanda și Italia, par a prefera o abordare diferită: sistemele naționale de ajutor de stat pentru investițiile majore sunt cofinanțate prin fonduri europene sau, mai exact, "cofinanțabile de către UE". Această abordare se bazează pe două aranjamente preliminare:

- schema de ajutor de stat (în mod obișnuit o schemă de tip umbrelă - a se vedea cazul de bună practică nr. 1) este concepută astfel încât să nu se introducă niciun element care să determine o neeligibilitate generală în ceea ce privește accesul la fondurile ESI a proiectelor sprijinite;
- programele de finanțare prin fondurile ESI sunt concepute odată cu introducerea unei activități (mai des, o sub-activitate) care este corelată din punct de vedere al conținutului, dar și procedural cu schema de ajutor de stat.

Odată ce aceste două aranjamente preliminare sunt asigurate, Autoritatea beneficiază de un nivel ridicat de flexibilitate operațională, având posibilitatea în orice moment:

- de a menține cele două bugete complet separate, așa cum se întâmplă în situația actuală din România;

- de a utiliza în mod sistematic fondurile UE, pe lângă bugetul național, multiplicând astfel impactul schemei. Cheltuielile pentru proiect vor fi raportate programului corespunzător și rambursate de UE, bugetul național având rolul de a acoperi cofinanțarea națională⁶;
- de a acoperi prin fonduri UE un sector specific, un apel sau un teritoriu, în cadrul schemei de ajutor de stat, restul rămânând acoperit exclusiv din bugetul național.

În Irlanda, în cadrul schemei "Tailored Company Expansion Package" ("Pachete de expansiune personalizate pentru companii"), fiecare cerere în cadrul aceleiași sesiuni, de la o etapă de consultare preliminară (a se vedea cazul de bune practici prezentat mai jos) este clasificată ca fiind compatibilă cu FEDR sau nu. Proiectele care sunt evaluate drept compatibile cu cofinanțarea FEDR se vor raporta financiar la Programul FEDR relevant, în timp ce restul la bugetul național. Dar schema utilizată rămâne aceeași.

Flexibilitatea merge până la un nivel maxim în cazul statelor care au probleme importante de absorbție a fondurilor UE. Italia, de exemplu, decide nu numai de la caz la caz (atât la nivel de apeluri specifice, dar și la nivel de proiecte specifice), dacă Programmi di Sviluppo (Programul de Dezvoltare) va fi acoperit din bugetul național sau din FEDR, folosind totodată aceste fonduri ca o soluție de urgență la problemele de absorbție a FEDR, întrucât cadrul de reglementare al fondurilor ESI permite raportarea așa-numitelor "proiecte retrospective", proiectele finanțate inițial din bugetul național care pot fi "transferate" și raportate ca și cheltuieli în cadrul programelor ESI, pentru a compensa întârzierile, retragerile și anularea proiectelor originale. Acest lucru se aplică deci la nivelul aceleiași scheme de ajutor de stat.

Factorii instituționali și politici pot fi la originea abordării alese de statele membre în acest sens. În mod cert însă, flexibilitatea maximă este posibilă acolo unde există o coordonare comună a politicilor de dezvoltare regională, indiferent de sursele - naționale sau UE - prin care sunt finanțate. Italia și Irlanda se află în această situație, același minister (în Irlanda, aceeași agenție guvernamentală) fiind responsabil atât de programele UE, cât și de schema națională de ajutor de stat.

Practica nr. 3: Modularea intensității ajutorului la nivel de proiect

În ceea ce privește intensitatea ajutorului de stat acordat, schemele acordate de MFP în România au o abordare foarte clară, care stabilește o intensitate maximă în concordanță cu cea în vigoare în legislația UE relevantă. Această intensitate este diferențiată inclusiv

⁶ Acest aspect nu a fost transformat într-o recomandare la nivelul prezentului raport, luând în considerare precizarea de la începutul capitolului conform căreia schemele de ajutor de stat din România sunt complementare celor din Polonia. Cu toate acestea, luând în considerare avantajele pe care un astfel de mecanism le prezintă, s-a considerat relevant prezentarea acestuia ca și exemplu de bună practică.

pe baza teritoriului în care se realizează investiția, conform Hărții Naționale de Ajutor Regional.

Schemele prevăd în general un mecanism de modulare a intensității ajutorului la nivelul fiecărei aplicații/proiect, dependent de dimensiunea proiectului de investiții și de regiunea de dezvoltare, ceea ce poate conduce la acordarea intensității maxime prevăzute în Harta națională pentru ajutoare regionale pentru toate proiectele din aceeași regiune.

Schemele analizate în celelalte țări au, în general, o abordare mai complicată în ceea ce privește stabilirea intensității ajutorului care trebuie acordat la nivel de proiect.

În timp ce unele țări, cum ar fi Polonia, preferă să se bazeze pe un sistem complex (dar în general transparent) de factori și ponderi care conduc la stabilirea unei intensități specifice de ajutor de stat pentru fiecare proiect, altele, precum Italia și Irlanda, adoptă o abordare foarte flexibilă care se bazează pe mecanismele de negociere (descrise mai jos), prin care administrația și solicitantul convin asupra unei intensități a ajutorului care ar trebui să fie rezultatul unei analize de la caz la caz a valorii adăugate a proiectelor⁷.

Mai precis:

- Instrumentul PAT din Franța, similar cu schemele de ajutor de stat din România, stabilește un tabel cu intensități maxime bazate pe harta ajutoarelor regionale și dimensiunea întreprinderii. De asemenea, schema include o clauză potrivit căreia intensitatea specifică acordată la nivel de proiect va fi stabilită - până la plafonul maxim - pe baza considerentelor individuale legate de situația locală a pieței forței de muncă și de efectul stimulat al ajutorului.
- Cu o abordare mult mai complexă, "Programul de susținere a investițiilor de importanță majoră pentru economia poloneză pentru perioada 2011-2023" din Polonia adoptă niveluri maxime ale intensității ajutorului de stat, care sunt diferențiate nu numai în funcție de localizarea și dimensiunea întreprinderii, ci și de numărul de noi locuri de muncă prevăzute, sectoarele economice și valoarea totală a proiectului. Sunt de asemenea prevăzute suplimentări ale intensității ajutorului pentru investiții în anumite regiuni/sectoare.
- Schema "Contratti di Sviluppo" din Italia stabilește valori maxime ale intensității foarte generale, corespunzătoare celor prevăzute în GBER sau în Harta națională a ajutoarelor regionale și astfel articulate numai în funcție de localizarea investiției și de dimensiunea întreprinderilor. Cu toate acestea, intensitatea ajutorului individual acordată fiecărui proiect se decide numai printr-un proces de negociere între autoritatea contractantă și solicitant, în care sunt luate în considerare mai multe aspecte, precum stabilitatea financiară a solicitantului, valoarea adăugată

⁷ Acest exemplu de bună practică este propus ca o referință care poate fi luată în considerare pe termen lung, nefiind transpusă într-o recomandare care să vizeze schemele de ajutor de stat ce vor fi implementate în perioada următoare.

economică și cea generată de ocuparea forței de muncă, adecvarea și coerența costurilor și fezabilitatea investiției. În timpul fazei de negociere, care are loc după evaluarea eligibilității proiectului, administrația propune intensitatea ajutorului care rezultă din aplicarea criteriilor, solicitantul având posibilitatea de a propune modificări ale proiectului - fără a solicita o nouă evaluare a eligibilității - în vederea creșterii intensității rezultate.

- După cum se poate înțelege din însăși denumirea sa, schema “Tailored Company Expansion Packages” (“Pachete de expansiune personalizate pentru companii”) din Irlanda are o abordare clară individuală, bazată nu numai pe negocieri, ci și pe implicarea obligatorie a consilierilor organismului de atribuire în procesul tehnic de pregătire a cererii, în toate componentele sale economice și financiare. Ajutorul poate fi acordat numai în cazul în care agenția națională responsabilă de schemă a urmărit pregătirea dosarului împreună cu solicitantul, definind investiția și costurile aferente. Intensitatea ajutorului este în mod evident un element al acestui proces comun, individual, care garantează cea mai mare asigurare a eficienței cheltuielilor publice.

Abordările variază, dar în toate cazurile, analiza schemelor indică faptul că se acordă o atenție sporită față de evitarea generalizării intensității ajutorului de stat și față de menținerea doar a nivelului maxim de ajutor de stat acordat ca limită superioară, în timp ce decizia individuală tinde să fie foarte diferită de la caz la caz.

Principiul general este acela că bugetele schemelor sunt limitate și că o abordare eficientă a alocării individuale le poate multiplica impactul, având în vedere tipul de proiecte vizate, acestea fiind diferite și bazate pe context și nevoi diferite.

În timp ce o abordare bazată pe negociere (Italia) și/sau pe o responsabilitate partajată în dezvoltarea proiectului (Irlanda) ar necesita un nivel ridicat de timp, precum și resurse și expertiză în cadrul autorității care acordă finanțarea (nu întâmplător schemele din Italia și din Irlanda sunt gestionate de agenții guvernamentale specializate), care nu par să se încadreze în actualul sistem instituțional din România, adoptarea unui sistem mai complex de intensități maxime prestabilite care iau în considerare mai multe criterii, cu utilizarea unor “bonusuri” în ceea ce privește intensitatea, cum este cazul în schema din Polonia, pare mai ușor de realizat și posibil de a fi luată în considerare ca și recomandare.

Practica nr. 4: Diferite forme de sprijin oferite

Ca și în cazul de practică anterior, scopul acestei practici se bazează pe maximizarea eficienței bugetului public alocat schemei și, în același timp, pe o mai bună corelare a situațiilor financiare și a nevoilor solicitanților, care, de asemenea, se diferențiază în funcție de tipul de proiecte vizate.

Ca și în cazul schemelor din Franța și din Polonia, schemele de ajutor de stat acordate de MFP sunt destinate exclusiv acordării de ajutoare sub formă de finanțări nerambursabile.

În schimb, schema "Pachete de expansiune personalizate pentru companii" din Irlanda stabilește ca formă de intervenție "preferată" achiziționarea de "acțiuni preferențiale rambursabile": Agenția care administrează schema intră în compania beneficiară ca partener, plătind o sumă de bani în schimbul acțiunilor preferențiale care nu includ drepturi de vot, ci numai drepturi financiare (inclusiv obținerea de dividende). După o perioadă prestabilită, acțiunile sunt vândute de către Agenție înapoi beneficiarului.

Schema "Contratti di Sviluppo" din Italia adoptă o abordare foarte flexibilă, chiar mai interesantă și relativ unică pentru astfel de scheme în Europa.

Schema este creată pentru a oferi aplicantului trei forme diferite de sprijin financiar, care pot fi chiar combinate în cadrul aceluiași proiect:

- finanțare nerambursabilă clasică;
- sprijin rambursabil (împrumut) acordat direct de administrație;
- finanțare pentru acoperirea dobânzilor aferente unui împrumut bancar.

Alegerea celei mai potrivite forme de sprijin - sau a unei combinații a acestora - este supusă procesului de negociere deja descris în practica precedentă. Pe baza caracteristicilor proiectului, a domeniului lor de intervenție și ținând cont de capacitatea financiară specifică și de situația solicitantului, autoritatea responsabilă propune aplicantului cea mai potrivită combinație a formelor de sprijin, pentru a asigura un echilibru între scopul de susținere a investiției și garantarea eficienței cheltuirii resurselor publice. Solicitantul poate răspunde la propunere prin furnizarea de informații suplimentare sau prin propunerea unor mici adaptări ale proiectului pentru a obține o propunere diferită de combinare a formelor de sprijin.

Considerăm că această practică este extrem de interesantă, deoarece experiența arată că, în anumite condiții, în loc să vizeze exclusiv finanțări nerambursabile, investitorii pot fi interesați să acceseze un sprijin care le rezolvă problemele de acces la finanțare, deosebit de acut în unele țări.

Din punctul de vedere al autorității de management a schemei, există două mari avantaje ale acordării unui sprijin sub formă de ajutor rambursabil, în loc de finanțare nerambursabilă:

- resursele publice vor fi rambursate, astfel încât utilitatea acestora să se multiplice în timp;
- pe întreaga durată a ajutorului rambursabil, relația dintre autoritatea contractantă și beneficiar continuă, dincolo de perioada de implementare a proiectului, garantând posibilitatea administrației de a urmări rezultatele și impactul proiectului.

Practica nr. 5: Adoptarea platformelor online de aplicații și de gestionare a schemelor

Schemele de ajutor de stat acordate de MFP în România utilizează abordări tradiționale în ceea ce privește procedurile de acordare, plată și monitorizare, fiind exclusiv bazate pe transmiterea de către beneficiari a documentației tipărite, în absența unei platforme online.

Deoarece numărul de proiecte finanțate în cadrul schemelor de ajutor de stat care vizează investiții mari este, în general, limitat, iar procedurile tind să fie mai puțin standardizate, lăsând spațiu pentru negocieri și abordări de la caz la caz, adoptarea platformelor de aplicații online este destul de rar întâlnită în Europa.

Schema "Contratti di Sviluppo" din Italia este o excepție, dar numai parțial: cererile trebuie să fie depuse în mod obligatoriu online prin înregistrarea anterioară pe o platformă dedicată. Există un manual complet de aplicare dedicat procedurii corecte de depunere online. Semnătura electronică este obligatorie pentru depunerea documentelor care vor fi anexate la cerere.

Cu toate acestea, platforma își încheie utilitatea cu faza de aplicare, deoarece nu acoperă raportarea proiectelor și alte comunicări legate de contract, pentru care, alături de e-mail, este permisă și comunicarea tradițională pe suport de hârtie.

Utilizarea unei platforme online într-o schemă de ajutor de stat dedicată investițiilor mari ar trebui percepută ca un instrument de simplificare, adresându-se atât solicitanților (și apoi beneficiarilor), cât și administrației publice.

Având în vedere caracteristicile specifice ale acestui tip de scheme de ajutor, această utilitate este maximizată atunci când:

- este însoțită de o simplificare generală a procedurilor și o reducere a documentelor justificative necesare pe parcursul diverselor faze;
- include o electronizare completă a dosarelor proiectului, astfel încât fluxul documentelor să fie mutat online. Semnătura electronică, în acest sens, este obligatorie.
- permite stocarea eficientă a documentelor, permițând identificarea imediată a informațiilor din dosarele de proiect, care conțin mai multe documente de dimensiuni importante. Principiul este că accesul la informații, comparativ cu dosarele de hârtie, ar trebui să fie mai ușor și mai rapid, nu invers.
- platforma își extinde utilitatea după acordarea finanțării și este utilizată ca un canal exclusiv de comunicare între autoritatea care gestionează schema și beneficiar, pentru procedurile de raportare, monitorizare, gestionare a contractelor și a documentelor conexe.

Practica nr. 6: Adoptarea unei proceduri "Fast track"/„Circuit rapid”

După cum a fost menționat în introducere, toate schemele de ajutor de stat care vizează investiții mari tind să adopte o abordare de tip ”primul venit, primul servit”, în care cererile sunt evaluate pe rând în ordine cronologică.

În țările în care schemele se confruntă cu un nivel ridicat al cererii, iar procedurile de evaluare și de aprobare a cererilor de finanțare sunt deosebit de complexe și lungi, au apărut probleme atunci când au fost depuse proiecte strategice, urgente și de mare impact și care trebuiau tratate ca orice altă aplicație, în ordinea cronologică.

Acesta este motivul pentru care Franța și Italia și-au modificat în cele din urmă schema prin introducerea unui mecanism ”fast track” dedicat proiectelor prioritare.

Mecanismul ”fast track” introdus în schema PAT din Franța este deosebit de interesant. Acesta garantează, în termen de 15 zile de la aplicarea preliminară și simplificată, emiterea unei scrisori oficiale de confirmare a eligibilității proiectului și estimarea ajutorului public care poate fi acordat. În perioada de 15 zile, proiectul este analizat sub aspectul tuturor criteriilor de eligibilitate stabilite. Procedura este, oricum, accelerată prin mobilizarea unei unități specifice (”cellule fast track”), o unitate a administrației dedicată complet analizei proiectului. În loc de schimbul de documente, este prevăzută o întâlnire tehnică cu solicitantul, pentru a analiza toate elementele relevante. În cazul în care analiza este pozitivă, după colectarea avizului favorabil al tuturor administrațiilor implicate, scrisoarea oficială este transmisă solicitantului.

Scrisoarea este semnată de un Minister (în mod normal Ministrul pentru Coeziunea Teritorială) și reprezintă un angajament politic de acordare a ajutorului. Cu toate acestea, acordarea reală a ajutorului vine după depunerea unui dosar de finanțare complet și după evaluarea obișnuită a acestuia.

Reprezentând o primă evaluare a eligibilității proiectului, scrisoarea permite investitorului să înceapă imediat proiectul de investiție, fără a aștepta finalizarea evaluării normale. Acest lucru este realizat oricum pe propria răspundere, deoarece acordarea oficială a sprijinului se face numai după încheierea evaluării complete a cererii de aplicare.

Acest mecanism a fost instituit pentru a acoperi situații speciale, cu precădere legate de deciziile „sub presiune” a investitorilor străini asupra investițiilor. Un aspect interesant este criteriul formal obligatoriu necesar pentru a activa mecanismul ”fast track”, care este legat de necesitatea de a demonstra că Franța este în concurență cu o altă țară care să găzduiască investiția prevăzută.

Sistemul ”fast track” din Italia, introdus în 2016, are o altă abordare: proiectele strategice (denumite ”Accordi di Sviluppo” și având o valoare de peste 50 de milioane de euro) beneficiază pur și simplu de o prioritate în procedura de evaluare și sunt evaluate mai

rapid, primind decizia de finanțare în 90 de zile, față de cele 120 de zile prevăzute în mod normal.

Abordarea din Franța, mai potrivită pentru situații excepționale, are ca scop evitarea pierderii potențiale a unei investiții străine, care are nevoie de un semnal pozitiv rapid din partea Autorității. Abordarea din Italia introduce mai degrabă excepția generală față de ordinea cronologică, când proiectul are o importanță financiară majoră.

Având în vedere rapiditatea relativă a perioadei de evaluare a aplicațiilor în cadrul schemelor de ajutor de stat acordate de MFP în România, adoptarea unui mecanism de tip "fast track" ar putea să nu fie considerată la o primă vedere drept o prioritate. Cu toate acestea, în cazul în care evoluția viitoare a schemelor se îndreaptă către sisteme mai complexe de criterii de eligibilitate, de intensități maxime, de forme de finanțare etc., procesul general va tinde să fie mai complicat, iar un mecanism de tip "fast track" ar putea reprezenta o „fereastră de urgență” pentru a acoperi mai rapid aplicațiile strategice.

Cazuri de bune practici care vizează domeniul de aplicare al schemelor de ajutor de stat

Practica nr. 7: Acceptarea proiectelor complexe cu beneficiari multipli (rețele, lanțuri valorice, clustere).

O investiție industrială importantă demonstrează deseori aspecte de complexitate care nu pot fi ușor percepute și îndeplinite de procedurile publice care vizează sprijinul lor.

Cazul de bună practică prezent și următorul reprezintă o încercare a schemei "Contratti di Sviluppo" din Italia de a oferi flexibilitate în ceea ce privește proiectele vizate, pentru care este permis un anumit grad de complexitate.

În mod concret, aplicațiile în cadrul schemei pot fi depuse de un parteneriat între întreprinderi, legate sau nu între ele, și trebuie să vizeze investițiile respective ale acestor întreprinderi în cadrul unui proiect unic de dezvoltare complexă.

Acest aspect permite acoperirea situațiilor în care investiția este mai complexă decât schema de tip "o investiție - un investitor", cum ar fi:

- investiții industriale complementare ale diferitelor companii aparținând aceluiași grup industrial pe același amplasament industrial;
- investiții industriale complementare ale diferitelor companii, care sunt independente, dar care integrează același lanț valoric (relații furnizor/client);
- investiții industriale ale unui subiect, completate de o investiție de cercetare a unui alt subiect.

În toate aceste cazuri, aplicația nu este prezentată individual, ci ca un parteneriat între operatori, cu un partener desemnat ca lider. Schema este concepută pentru a evalua aplicația în ansamblul său și pentru a o finanța ca pe un proiect integrat. Evident, deciziile referitoare la ajutorul de stat sunt emise în mod oficial la nivel individual și înregistrate separat.

Fiecare subiect își asumă responsabilitatea pentru ajutorul specific primit, cu excepția partenerului-lider, care, de asemenea, își asumă responsabilitatea față de administrarea finanțării pentru aspectele legate de complementaritatea și integrarea investițiilor în proiectul unic de dezvoltare.

Practica nr. 8: Posibilitatea de a acoperi infrastructura publică drept o componentă a unui proiect complex

Foarte adesea, o investiție industrială de dimensiuni mari necesită aranjamente de infrastructură specifice care intră în competența administrației publice - în general locale. Drumurile, aprovizionarea cu energie și apă, managementul deșeurilor, dar și parcurile, infrastructura socială și de sănătate, precum și școlile pot fi câteva exemple de infrastructuri publice necesare pentru a însoți o investiție industrială de dimensiuni importante.

Schema "Contratti di sviluppo" poate accepta proiecte complexe care includ și infrastructuri publice legate în mod direct; parteneriatul solicitant include, în acest caz și organismele publice relevante. Conform schemei, partea de infrastructură a proiectului este acoperită de resurse publice din bugetul local sau din orice alt nivel competent de guvernare (în special la nivel județean și regional), care intenționează să realizeze acest lucru. Se adoptă decizii oficiale adecvate pentru a lega angajamentul de finanțare a părții de infrastructură a proiectului de realizarea proiectului de investiție, integrând și corelând termenele, caracteristicile tehnice și condițiile de finanțare.

Numai în cazul în care în bugetele publice locale nu sunt disponibile resursele necesare pentru a acoperi partea de infrastructură, costul lor poate fi acoperit cu resurse provenite din bugetul schemei.

În general, aceste cheltuieli nu vor fi considerate ajutor de stat, cu excepția cazului în care infrastructura are o utilitate limitată la una sau mai multe întreprinderi și nu poate fi solicitată nicio altă valoare generală pentru acestea.

Această practică prezintă avantaje incontestabile, deoarece soluționează potențiale probleme legate de interdependența dintre infrastructurile publice și investițiile industriale.

Cu toate acestea, pentru a fi eficientă și de succes, este nevoie de canale de cooperare și comunicare foarte eficiente între nivelurile instituționale și sectoarele implicate.

Mai mult, introducerea unei componente de infrastructură în proiect înseamnă, de asemenea, că toate obligațiile legate de termenii de implementare se extind automat la această componentă. Cu alte cuvinte, proiectul poate acționa ca un stimulent pentru ca infrastructura să fie realizată în timp, dar, de asemenea, poate fi afectat, în general, de faptul că partea de infrastructură nu poate respecta termenele de implementare.

5. Concluzii ale analizei cadrului normativ și metodologic în urma dezbaterii cu mediul de afaceri

În procesul de elaborare a prezentului raport, a fost organizată o întâlnire de dezbatere cu reprezentanții mediului de afaceri⁸, eveniment la care au participat reprezentanții Direcției Generale Ajutor de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, autorii raportului și reprezentanții companiilor și asociațiilor care au beneficiat de schemele de ajutor de stat gestionate de MFP sau care sunt oricum interesate de planificarea și realizarea unor investiții industriale majore în România.

Dezbaterile s-au concentrat pe cele două scheme de ajutor de stat în vigoare (HG nr. 807/2014 și HG nr. 332/2014) și pe propunerile de recomandări formulate de autorii raportului. În plus, în cadrul întâlnirii au fost solicitate participanților opinii, contribuții și propuneri suplimentare de îmbunătățire a celor două scheme de ajutor de stat, care au fost prezentate și discutate în cadrul reuniunii.

Principalele aspecte rezultate în cadrul dezbaterii cu reprezentanții mediului de afaceri sunt prezentate în continuare:

- Există un nivel general ridicat de apreciere a celor două scheme de ajutor de stat și a activității desfășurate de către Ministerul Finanțelor Publice în gestionarea schemelor, înregistrat în rândul mediului de afaceri. Schemele de ajutor de stat, în forma lor actuală, sunt recunoscute ca fiind rezultatul unui proces deschis și continuu de concertare între MFP și mediul de afaceri, acestea fiind definite în concordanță cu nevoile actuale ale sectorului de afaceri.
- Au fost apreciate măsurile întreprinse deja de Ministerul Finanțelor Publice care au simplificat implementarea investițiilor finanțate prin ajutor de stat și care vizează:
 - posibilitatea de a demara investiția imediat după depunerea cererii de finanțare (beneficiarii având posibilitatea de a-și respecta calendarul industrial);
 - posibilitatea de a modifica planul de investiții după momentul depunerii, în baza noilor tendințe ale pieței.
- Procesul de aplicare la finanțare în cadrul schemelor de ajutor de stat nu este considerat ca fiind simplu sau facil, însă reprezentanții mediului de afaceri au apreciat eficiența și stabilitatea procedurilor adoptate de Ministerul Finanțelor

⁸ Întâlnirea cu reprezentanții mediului de afaceri a fost organizată în data de 06.12.2018 la sediul Ministerului Finanțelor Publice din Bd. Mircea Vodă nr. 44, cu ocazia dezbaterii propunerilor și recomandărilor formulate pentru îmbunătățirea cadrului legislativ și metodologic de natura ajutorului de stat.

Publice. În general, se recomandă să nu fie crescut efortul administrativ depus de solicitanți/beneficiari și nici volumul de muncă al ministerului însuși, indiferent de viitoarele modificări ce vor fi aplicate schemelor de ajutor de stat.

- Necesitatea unei mai bune concentrări a schemelor de ajutor de stat asupra principalelor priorități pentru dezvoltarea industriei naționale este conștientizată de sectorul de afaceri; cu toate acestea, prioritatea pentru industria națională și dezvoltarea regională nu ar mai trebui să fie identificată în raport cu ocuparea forței de muncă și crearea de locuri de muncă, ci mai degrabă în raport cu creșterea competitivității și productivității. Rata ridicată a ocupării forței de muncă, lipsa forței de muncă specializate și costul acesteia (mai mare decât în alte destinații posibile de realizare a investițiilor de tip greenfield) ar trebui să determine România să ia în considerare investirea în procese industriale cu productivitate ridicată și valoare adăugată mare, pentru a concura la nivel internațional mai degrabă din perspectiva calității și conținutului, decât din perspectiva costurilor.
- Ideea introducerii în cadrul schemelor de ajutor de stat a unei prioritizări pentru anumite sectoare industriale considerate competitive în cadrul programelor strategice industriale relevante este apreciată, cu condiția ca aceste programe de referință să fie actualizate și să reflecte cele mai recente evoluții din perspectiva productivității.
- Reprezentanții mediului de afaceri nu resping perspectiva introducerii unui sistem de punctare ca procedură de selecție, atâta timp cât grila de criterii aferentă este suficient de dezvoltată și cuprinzătoare pentru a conduce în mod corect la selectarea celor mai competitive proiecte.
- Deficiențele structurale la nivel regional și local (cum ar fi lipsa forței de muncă sau decalajul în materie de infrastructură) sunt atât de puternice încât pot împiedica orice încercare de a concentra bugetul schemelor de stat către zonele cele mai dezavantajate, de exemplu printr-o prealocare bugetară: deciziile privind investițiile majore într-o anumită regiune sunt dependente de forța de muncă și de infrastructura locală existentă, iar destinația acestora nu s-ar schimba către regiunile unde există o intensitate mai mare a ajutorului de stat.
- Există o solicitare generală puternică de a integra mai eficient sprijinul financiar public acordat investițiilor private cu dinamica investițiilor publice locale: absența infrastructurii locale importante reduce în multe cazuri, sau încetinește, impactul investițiilor private sprijinite prin schemele de ajutor de stat asupra economiei locale, creând în același timp dificultăți în rândul investitorilor, muncitorilor și familiilor acestora. În consecință, există o solicitare puternică de creare a unor mecanisme care să atragă angajamentul autorităților locale de a sprijini investițiile private, prin realizarea infrastructurii locale importante, luând în considerare și contribuțiile considerabile pe care acestea din urmă le plătesc către bugetul local.

- În același timp, în contextul necesității concentrării sprijinului asupra unor investiții mai productive și competitive, este necesar să se integreze sprijinul financiar cu o acțiune publică care să sprijine educația și cunoașterea la nivel local și regional, astfel încât să fie garantate perspectivele fluxurilor forței de muncă adecvate în zonele interesate.
- Se consideră că o parte dintre criteriile de precontractare ar trebui revizuite sau adaptate la specificul investițiilor, pentru a facilita procesul de aplicare în cadrul schemelor de ajutor de stat (de exemplu, unele criterii sunt considerate nejustificate: obligația ca terenul să fie liber de sarcini inclusiv pentru investițiile care prevăd doar achiziționarea de echipamente și utilaje; obligația de a prezenta contracte/precontracte pentru dovedirea cifrei de afaceri estimate la momentul aplicării, în cazul activității de prestări de servicii).

6. Concluzii și recomandări

Raportul referitor la propunerile de îmbunătățire a cadrului normativ și metodologic privind măsurile de natura ajutorului de stat a fost elaborat în baza analizelor de profunzime a schemelor de ajutor de stat implementate de Ministerul Finanțelor Publice în perioada 2007-2017, respectiv HG nr. 1165/2007, HG nr. 1680/2008, HG nr. 797/2012, HG nr. 807/2014 și HG nr. 332/2014. Analiza efectuată s-a bazat pe informațiile disponibile cu privire la schemele de ajutor de stat și la contextul în care acestea au fost implementate, pe analiza bunelor practici de la nivel european, precum și pe concluziile și recomandările formulate în cadrul Studiului de impact privind ajutoarele de stat acordate de Ministerul Finanțelor Publice în perioada 2007-2014. În acest sens, analiza a vizat cadrul legislativ european și național existent în perioada 2007-2017, fiind totodată fundamentată în baza informațiilor furnizate de beneficiarii schemelor de ajutor de stat (prin chestionarele transmise) și în baza aspectelor procedurale specifice fiecărei scheme.

Pentru evidențierea exemplelor relevante de bune practici la nivel european, evaluarea s-a bazat, de asemenea, pe rezultatele analizei benchmarking, care a permis compararea schemelor de ajutor de stat vizate prin prezentul raport cu intervenții similare din alte state membre ale Uniunii Europene.

Concluziile și rezultatele prezentate în continuare vor sta la baza formulării unor recomandări utile pentru viitoarele scheme de ajutor de stat ce vor fi lansate și implementate de Ministerul Finanțelor Publice. Recomandările și propunerile formulate vor avea rolul de a identifica soluții de flexibilizare a cadrului normativ și metodologic, precum și de eliminare a barierelor din sistemul decizional, organizatoric și informațional. În consecință, pentru a surprinde o analiză ce vizează perspective multiple, concluziile și recomandările enunțate au fost structurate în baza a 3 direcții strategice: definirea și structurarea schemelor de ajutor de stat, implementarea schemelor de ajutor de stat, analiza impactului schemelor de ajutor de stat.

Concluziile au fost formulate în special cu referire la cele două scheme de ajutor de stat aflate în prezent în implementare, respectiv HG nr. 807/2014 și HG nr. 332/2014.

Propunerile de îmbunătățire se referă în general la schemele viitoare de ajutor de stat care vor fi adoptate de Ministerul Finanțelor Publice și au fost structurate în baza următoarelor trei dimensiuni:

- Definirea și structurarea schemelor de ajutor de stat;
- Implementarea schemelor de ajutor de stat;
- Analiza impactului schemelor de ajutor de stat.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Definirea și structurarea schemelor de ajutor de stat

Concluzii generale:

- Cu toate că prezintă diferențe operaționale, cele două scheme de ajutor de stat aflate în vigoare - HG nr. 807/2014 și HG nr. 332/2014 - vizează în prezent același obiectiv general referitor la susținerea investițiilor. Ambele scheme de ajutor de stat abordează, în afară de temeiul lor juridic (articolul 14 din GBER), aceleași sectoare economice, tipuri de beneficiari și aceeași intensitate a ajutorului acordată. Cele mai importante diferențe operaționale dintre cele două instrumente se referă la costurile considerate ca bază pentru finanțarea nerambursabilă: costurile investiției în cazul HG nr. 807/2014, respectiv costurile aferente forței de muncă în cazul HG nr. 332/2014.
- Din punctul de vedere al domeniului de aplicare, cele două scheme de ajutor de stat acoperă o gamă largă de sectoare economice.
- Fiecare schemă de ajutor de stat are o alocare financiară unitară ce nu prevede sub-allocări per tip de regiune, în concordanță cu Harta Regională a Ajutorului de Stat în România, sau orice alte mecanisme care favorizează finanțarea proiectelor localizate în regiunile mai puțin dezvoltate. În fapt, rebalansarea economică a teritoriului național nu reprezintă obiectivul principal al schemelor de ajutor de stat implementate de Ministerul Finanțelor Publice, care vizează mai degrabă dezvoltarea sectorului industrial la nivel național. Mai mult decât atât, eficacitatea posibilității de a crea mecanisme de prioritizare regională este, în general, nesigură, întrucât investitorii par să favorizeze drept factori determinanți în decizia lor - mai mult decât intensitatea ajutorului de stat și probabilitatea accesării acestuia - gradul de atractivitate al zonelor generat de infrastructura și forța de muncă disponibile.
- Actualele scheme de ajutor de stat permit doar depunerea proiectelor individuale de investiții. Exemple din alte state membre (a se vedea cazul de practică nr. 7, "Contratti di Sviluppo" descris în cadrul capitolului 4) arată că investițiile mari pot avea o complexitate mai ridicată, implicând diferite companii sau parteneriate între companii și institute de cercetare sau administrații publice locale. Posibilitatea finanțării proiectelor complexe (agregate), înaintate de către parteneriate formate din mai multe entități - fiecare responsabilă pentru componenta proprie în calitate de beneficiar al ajutorului de stat - ar putea crea oportunitatea de a gestiona un plan coordonat de investiții/cercetare/infrastructură.
- Din sfera mediului de afaceri, există o solicitare generală puternică de a integra mai eficient sprijinul financiar public acordat investițiilor private cu dinamica investițiilor publice locale: absența infrastructurii locale importante reduce în multe cazuri, sau încetinește, impactul investițiilor private sprijinite prin schemele

de ajutor de stat asupra economiei locale, creând în același timp dificultăți în rândul investitorilor, muncitorilor și familiilor acestora.

- Există un grad de conștientizare general asupra necesității concentrării sprijinului asupra unor investiții mai productive și competitive, fiind necesar să se integreze sprijinul financiar cu o acțiune publică care să sprijine educația și cunoașterea la nivel local și regional, astfel încât să fie garantate perspectivele fluxurilor forței de muncă adecvate în zonele interesate.

Concluzii specifice referitoare la HG nr. 807/2014:

- Schema instituită prin HG nr. 807/2014 reprezintă, în forma sa actuală, rezultatul mai multor modificări în timp, ceea ce a făcut ca implementarea acesteia să fie mai facilă, iar domeniul său de aplicare să fie mai extins. Ca și în cazul schemelor similare din alte state membre ale Uniunii Europene, HG nr. 807/2014 a adoptat abordarea de tipul ”primul venit, primul servit”, care este considerată cea mai adecvată abordare atunci când sunt vizate investiții mari, care în general sunt dificil de comparat pe baza unui sistem de punctare.
- În mod diferit față de celelalte scheme de ajutor de stat similare din alte state membre ale UE, schema, în versiunea sa actuală, nu stabilește praguri de acces minime în ceea ce privește rezultatele propuse (de exemplu, în termeni de număr minim de locuri de muncă prevăzute) sau caracteristici minime ale investiției propuse (de exemplu, în ceea ce privește impactul acesteia asupra mediului înconjurător sau nivelul tehnologiei implicate). Sunt prevăzute criterii calitative de eligibilitate (de exemplu, contribuția la proiectele sociale la nivel comunitar, efectul multiplicator al investiției), dar fără stabilirea unor angajamente minime cuantificate pentru solicitanți.
- Pe de altă parte, prevederea referitoare la corelarea ajutorului primit cu nivelul contribuției investiției la dezvoltarea regională, calculată drept suma taxelor și impozitelor plătite de beneficiar pe parcursul perioadei de implementare a investiției și în următorii 5 ani (afereți perioadei de monitorizare) garantează o recuperare financiară a ajutorului acordat de la bugetul național, care este în mare parte de interes și pentru bugetele locale.
- Procedura de aplicare și de finanțare a investițiilor depuse în cadrul schemei instituite prin HG nr. 807/2014 este foarte rapidă, în comparație cu schemele de ajutor de stat similare din alte state membre. Dacă cererea de aplicare și documentele relevante sunt complete, procesul de evaluare este încheiat în 30 de zile, în contrast, spre exemplu, cu cele 120 de zile prevăzute de schema de ajutor de stat echivalentă din Italia.

Concluzii specifice referitoare la HG nr. 332/2014:

- HG nr. 332/2014 vizează diferite sectoare de activitate, sprijinite în funcție de valoarea totală a costurilor salariale implicate. Schema de ajutor de stat instituită prin HG nr. 332/2014 funcționează în baza unei proceduri de evaluare comparativă a aplicațiilor depuse, în funcție de punctajul obținut, ceea ce demonstrează o abordare mai selectivă în ceea ce privește rezultatele propuse comparativ cu schema instituită prin HG nr. 807/2014.
- Grila de evaluare utilizată în cadrul HG nr. 332/2014 ia în considerare mai multe aspecte în procesul de evaluare. Cu toate acestea, criteriile nu sunt legate în mod deosebit de posibilele priorități de dezvoltare națională/regională, care pot fi identificate în strategiile naționale sau regionale relevante, cum ar fi sectoarele economice.

Propuneri de îmbunătățire:

- Se recomandă ca, pentru perioada 2021-2027, să se aibă în vedere adoptarea unui cadru legislativ și strategic comun pentru toate schemele naționale de ajutor de stat care vizează investiții mari. Această abordare, asemănătoare cu cele adoptate în alte state membre ale Uniunii Europene (a se vedea cazul de bună practică nr. 1 din capitolul 4), ar permite adoptarea unor instrumente comune pentru diferitele scheme de ajutor de stat, de exemplu instrumente legate de implementarea tehnică a acestora, de raportare și de evaluare și ar permite realizarea unor campanii de promovare și comunicare comune. Printr-un cadru legislativ comun, schemele de ajutor de stat vor putea fi menținute separat fie prin stabilirea unor secțiuni specifice dedicate fiecărei scheme, fie prin adoptarea unor acte normative dedicate de nivel inferior.
- Este recomandat să se ia în considerare posibilitatea ca viitoarele scheme de ajutor de stat să vizeze proiecte propuse de beneficiari individuali și, atunci când se va considera necesar și adecvat, proiecte complexe formate din investiții corelate ale unor grupuri de întreprinderi, de exemplu lanțuri de producție cu impact economic ridicat la nivel local (asociații între producători și furnizorii lor locali) și proiecte care realizează împreună activități de cercetare și investiții, chiar desfășurate de diferiți actori. Diferitele firme vor colabora în baza unui acord de parteneriat la nivel de proiect agregat, fără a fi creată o nouă entitate cu personalitate juridică. În timp ce o întreprindere va fi numită partener principal/lider de parteneriat și va fi responsabilă de coerența generală a proiectului, fiecare întreprindere individuală va fi responsabilă pentru partea sa din investiție și ar fi considerată, în consecință, beneficiar individual al ajutorului de stat.
- Se recomandă ca viitoarele scheme de ajutor de stat să fie mai orientate spre atingerea de rezultate, stabilite în baza priorităților conturate în strategii de dezvoltare industrială relevante. Acest aspect poate fi realizat, prin următoarele modalități (cu titlu de exemplu) activate în mod alternativ sau împreună:

- acordarea de sprijin focalizat pe sectoarele industriale caracterizate de un grad mai ridicat de competitivitate și de productivitate, așa cum vor fi identificate la nivelul strategiilor naționale relevante în domeniu;
 - stabilirea în cazul beneficiarilor a unor condiționalități referitoare la atingerea de rezultate legate de impactul proiectului asupra sectorului relevant (de exemplu, îmbunătățirea procentului forței de muncă calificată, integrarea în cadrul unor lanțuri valorice existente la nivel național) sau legate de caracteristicile specifice ale investiției (de exemplu, din perspectiva utilizării tehnologiilor avansate, prezența unui parteneriat cu o instituție de cercetare sau crearea unui impact asupra mediului);
 - modularea intensității ajutorului de stat pe baza unui sistem de "bonusuri" pentru a recompensa acele proiecte care sunt corelate într-o mai mare măsură cu strategiile naționale, în ceea ce privește sectorul de investiții, caracteristicile tehnologice și de mediu sau propunerea unor rezultate mai performante.
- Pentru o eficiență mai ridicată a bugetului public alocat, se recomandă concentrarea viitoarelor scheme de ajutor de stat exclusiv asupra cheltuielilor legate de investiții care generează valoare adăugată în ceea ce privește dezvoltarea industrială. Eligibilitatea costurilor de funcționare, cum ar fi închirierea, ar trebui să fie limitate la situații excepționale.
 - În cazul schemelor viitoare de ajutor de stat care vor viza crearea de locuri de muncă, așa cum este schema actuală instituită prin HG nr. 332/2014, și care vor prevedea sisteme de punctare a proiectelor, se recomandă considerarea unui sistem mai evoluat de criterii legate de efectul proiectului asupra pieței muncii, prin:
 - prevederea unui factor de punctare care să ia în considerare rata locurilor de muncă calificată (posturi pentru care sunt solicitate studii superioare sau o calificare echivalentă) din totalul locurilor de muncă create;
 - în cazul în care sunt adoptate criteriile referitoare la localizarea proiectului, acestea trebuie să țină seama de impactul proiectului asupra ocupării forței de muncă mai degrabă la nivel local, decât la nivel județean, pentru a permite acordarea unei atenții adecvate proiectelor de investiții propuse în locații afectate de criza locurilor de muncă la nivel local.
 - Schemele viitoare de ajutor de stat ar trebui să se adreseze potențialelor dificultăți generate de necoordonarea adecvată între investiția privată și realizarea unei infrastructuri locale corelate. Luând în considerare faptul că un sistem de finanțare paralelă a infrastructurii locale din bugetul schemei (cum este cazul la nivelul instrumentului "Contratti di Sviluppo" din Italia, detaliat în capitolul 4) este dificil de stabilit, Ministerul Finanțelor Publice ar putea întreprinde acțiuni de sensibilizare și concertare cu autoritățile locale relevante, realizate după aprobarea acordului de finanțare, pentru a maximiza percepția locală asupra importanței investiției.

- Se recomandă ca, pentru viitoarele scheme de ajutor de stat, să se prevadă o integrare mai mare între investițiile industriale și necesitățile în materie de cercetare, cunoaștere și educație. Parteneriatele dintre investitori și instituțiile de cercetare/educație ar trebui stimulate fie prin dedicarea unui buget specific schemelor de ajutor de stat pentru activitățile de cercetare prevăzute la nivelul proiectelor, corelat în mod corespunzător cu dispozițiile GBER relevante, fie prin garantarea unui acces prioritar sau a unei intensități ”bonus”/suplimentare a sprijinului acordat pentru proiectele care dovedesc un parteneriat concret între investitor și o instituție de cercetare/educație.

Implementarea schemelor de ajutor de stat

Concluzii generale:

- Procedura de aplicare în cadrul schemei instituite prin HG nr. 807/2014 este foarte rapidă, în comparație cu schemele de ajutor de stat similare din alte state membre. Dacă cererea de aplicare și documentele relevante sunt complete, procesul de evaluare este încheiat în 30 de zile, comparativ, spre exemplu, cu cele 120 de zile prevăzute de schema de ajutor de stat echivalentă din Italia.
- Documentele solicitate în procesele de acordare, plată și monitorizare prezintă o complexitate medie, principalele probleme întâmpinate de beneficiari fiind legate de numărul mare de documente solicitate în format fizic. Procedurile actuale se bazează foarte mult pe depunerea documentelor pe suport de hârtie.
- Unele dintre cele mai importante condiții impuse pentru acordarea ajutorului de stat, considerate a fi de relevanță crescută în ceea ce privește sustenabilitatea investițiilor, sunt legate de durata minimă impusă în cadrul fiecărei scheme pentru menținerea investiției inițiale. Aceste condiționalități prezintă un impact ridicat asupra dinamicii dezvoltării.
- Analiza comparativă a schemelor de ajutor de stat implementate în perioada 2007-2013 și a schemelor implementate ulterior anului 2013 nu a evidențiat diferențe semnificative în ceea ce privește modificarea mecanismelor de implementare (acordare, plată, monitorizare) în cadrul schemelor instituite prin HG nr. 807/2014 și HG nr. 332/2014.
- În mod diferit față de toate celelalte scheme de ajutor de stat din alte state membre, schemele de ajutor de stat din România nu prevăd plăți în avans (prefinanțare).
- În ceea ce privește schemele de ajutor de stat care au ca scop dezvoltarea regională prin crearea de locuri de muncă, se observă că schema implementată ulterior anului 2013, respectiv schema instituită prin HG nr. 332/2014, acordă o importanță mai mare asigurării sustenabilității investițiilor inițiale și asigurării egalității de șanse, concentrându-se pe generarea unui impact social mai puternic.

Propuneri de îmbunătățire:

- O măsură de simplificare ar putea fi reprezentată de înființarea unei platforme electronice prin intermediul căreia să se realizeze depunerea online a documentelor de către solicitanții de ajutor de stat și prin intermediul căreia să fie gestionate și procedurile de plată și monitorizare.
- Se consideră oportună intensificarea măsurilor de comunicare și promovare a schemelor de ajutor de stat, prin promovarea și diseminarea informațiilor cu privire la obiectivele și posibilitățile de finanțare oferite prin schemele de ajutor de stat, precum și prin intensificarea activităților de comunicare la momentul lansării schemelor de ajutor de stat, prin continuarea organizării de evenimente și întâlniri cu potențialii beneficiari și cu implicarea reprezentanților mediului de afaceri. Eficacitatea și eficiența măsurilor de comunicare ar putea fi îmbunătățite prin adoptarea, ca și în alte state membre, a unui cadru legislativ unic și multianual pentru ajutorul de stat (a se vedea recomandarea de mai sus), care ar permite adoptarea unei denumiri clare a instrumentului, mai ușor de promovat decât identificarea acestuia prin numărul unei legi (hotărâre de guvern sau ordonanță de urgență a guvernului).
- Menținerea platformei online de întrebări și răspunsuri ca un instrument de facilitare a comunicării între aplicanți și autoritățile care gestionează schemele de ajutor de stat.
- În cadrul schemelor de ajutor de stat viitoare, sub rezerva compatibilității acestora cu sistemele financiare și bugetare publice în vigoare, ar putea fi prevăzută plata unei prefinanțări - stabilită ca procent maxim din totalul ajutorului de stat acordat. Prefinanțarea ar trebui prevăzută doar ca o opțiune pentru beneficiarii care solicită această opțiune și ar trebui să facă obiectul următoarelor condiții:
 - să se facă dovada începerii investiției (cel puțin un contract semnat pentru furnizarea de lucrări/echipamente);
 - să se înainteze o garanție bancară sau o poliță asigurativă pentru o sumă echivalentă cu prefinanțarea solicitată.

Prefinanțarea ar fi plătită numai dacă ar fi solicitată cel târziu în termen de 90 de zile de la semnarea acordului de finanțare și ar fi recuperată de MFP prin reducerea proporțională a viitoarelor plăți până la sfârșitul proiectului.

- Pentru a îmbunătăți transparența, trasabilitatea, prevenirea fraudelor și modernizarea economiei regionale, la nivelul viitoarelor scheme de ajutor de stat care acoperă costurile cu forța de muncă, ar trebui eliminată utilizarea plăților în numerar pentru salarii legate de noile locuri de muncă create prin intermediul ajutorului de stat acordat. În consecință, ar trebui stabilită obligația de a utiliza modalitatea de plată prin transfer bancar.
- Se recomandă ca răspunsurile oferite pentru cele mai frecvente întrebări să fie structurate pe categorii, astfel încât să se faciliteze colectarea informațiilor de

către aplicanți (de exemplu, subsecțiune dedicată răspunsurilor privind criteriile de eligibilitate).

Analiza impactului schemelor de ajutor de stat

Concluzii generale:

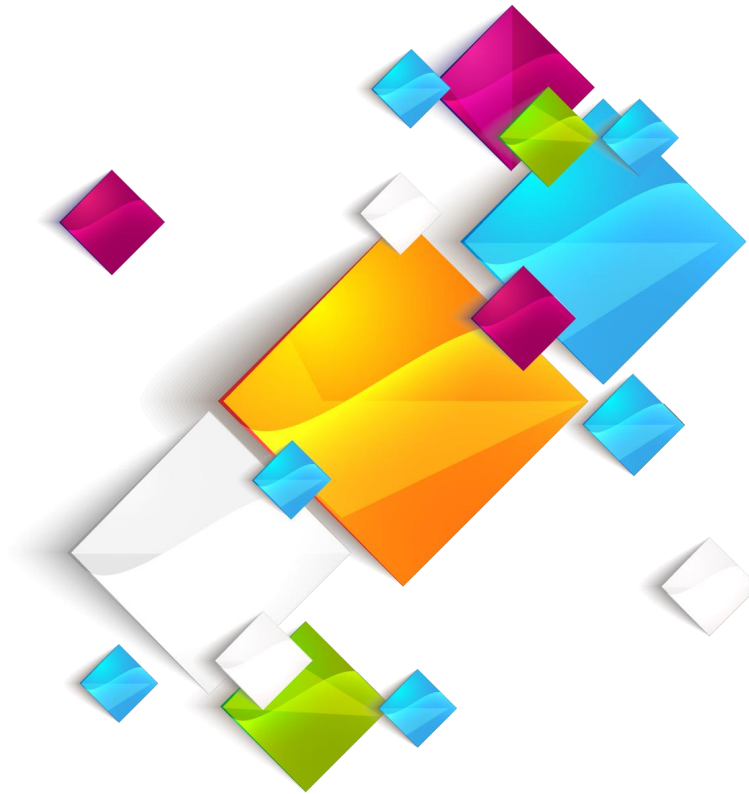
- Mecanismele definite pentru monitorizarea investițiilor finanțate prin intermediul schemelor de ajutor de stat sunt considerate adecvate pentru a garanta respectarea angajamentelor asumate de beneficiari. Cu toate acestea, informațiile colectate despre rezultatele investițiilor sunt reduse, fapt care nu permite efectuarea unor exerciții regulate de monitorizare și evaluare a rezultatelor și impactului schemelor.

Propuneri de îmbunătățire:

- Se recomandă îmbunătățirea sistemului de raportare în sensul colectării de informații periodice din partea beneficiarilor cu privire la un set comun de indicatori de rezultat și de realizare, astfel încât să se îmbunătățească posibilitatea monitorizării și evaluării schemelor de ajutor de stat în mod regulat. Informațiile colectate ar putea viza aspecte precum: numărul de salariați, cifra de afaceri, noi patente, noi piețe de desfacere, respectarea standardelor de protecție a mediului, numărul tehnologiilor/echipamentelor utilizate etc.). Procesul de comunicare poate fi realizat în mod online prin intermediul aceleiași platforme utilizate pentru acordare și plată.

Surse consultate

- **State Aid Law of the European Union**, Edited by Herwig C. H. Hofmann, Claire Micheau, Oxford University Press, 2016
- **European State Aid Law, A Commentary**, Franz Jurgen Saker, Frank Montag, C.H. Beck, Hart, Nomos, 2016
- **European State Aid Law and Policy**, Cea de-a doua ediție, Conor Quigley, Oxford - Portland Oregon, 2009
- **EU State Aid Control. Law and Economics**, Edited by Philipp Werner, Vincent Verouden, Wolters Kluwer, 2017
- **EC State Aid Law. Le droit des aides d'Etat dans la CE**, Liber Amicorum Francisco Santaolalla, Kluwer, Law & Business, 2008
- **The Effective Application of EU State Aid Procedures: The Role of National Law and Practice**, Paul F. Nemitz, Kluwer Law International, 2007
- **Competition and State Aid: An Analysis of the EU Practice - Second Edition**, Alberto Santa Maria, Wolters Kluwer, Law & Business, 2015
- **G. Nițulescu (2016): Radiografia industriei alimentare românești**, Publicația RoAliment.ro1
- **Competition Law Challenges in the Next Decade**, Sofia Oliviera Pais, P.I.E. Peter Lang, Euroclio, Vol. 94, 2016
- **Soft Law in Court**, Kluwer Law International, Oana Ștefan, 2013
- **Regulation of Subsidies and State Aids in WTO and EC Law**, Kluwer Law International, Gustavo Luego Hernandez de Madrid, 2007
- **State Aid and Tax Law**, Kluwer Law International, Editat de Alexander Rust și Claire Micheau, 2013
- **Services of General Economic Interest as a Constitutional Concept of EU Law**, Caroline Wehlander, Asser Press, 2016
- **State Aid, Subsidy and Tax Incentives under EU and WTO Law**, Series on International Taxation, Kluwer Law International, Claire Micheau, 2014
- **European Union Law of State Aid**, ediția a treia, Oxford University Press, Kelyn Bacon QC, 2017

Competența face diferența!
Proiect cofinanțat din Fondul Social European
prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Titlul proiectului: „Întărirea capacității administrative a Ministerului Finanțelor Publice în implementarea măsurilor de sprijin de natura ajutorului de stat”

Codul proiectului: 122100 / SIPOCA 8

Editorul materialului: Ministerul Finanțelor Publice

Data publicării: Ianuarie 2019

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României
